

DE TRE KJEDELEDD 3 13

ODD FELLOW ORDENENS MAGASIN • 91. ÅRGANG

NOFA-SYMPOSIET 2013 I BERGEN

SIDE 4-9

NY EUROPEISK STOR SIRE

LARS FRYKLUND

SIDE 12

PRESENTASJON AV DISTRIKT NR. 9

HÅLOGALAND

SIDE 24-27

LEDELSE I ODD FELLOW ORDENEN

– EKSEMPELTS MAKT ER TOTAL

den enkelte loge. Hvilken adferd ønsker vi og hvilken adferd er uakseptabel? Ledelse i en verdibærende Orden handler om å sette normer og som leder å gå foran og vise vei. Eksempelets makt.

Hva skjer når vi har adferd og handlinger som er på tvers av vårt etiske verdigrunnlag? Den viktigste lederegenskap er etter uttallige undersøkelser, evnen til å gi og ta imot tilbakemeldinger. Evnen til konstruktivt å korrigere adferd hos sine medarbeidere og selv ha evnen til å lytte og om nødvendig, endre kurs. Når vi som er ledere i en verdibærende Orden handler på tvers av idealene, skaper det både eksternt og internt uro og misnøye. Et eksempel er den utfordring den Katolske kirke har hatt gjennom flere år både internasjonalt og her i Norge. Budskapet er medmenneskelighet, respekt og menneskeverd. Når en da opplever prester som begår overgrep mot de mest utsatte, mot barn, er det en adferd som ikke kan tolereres. Utfordringen den Katolske kirke har hatt, er en manglende evne til å gripe fatt i dette, rydde opp og markere at dette ikke er i tråd med en akseptabel handling. Det kreves da at lederne klart står frem og gir uttrykk for avstandstakning til disse handlingene. Det tar år å bygge tillit og troverdighet, men den kan ved rives ned over natten ved et manglende klart lederskap. Å skyve kjennskapet til en handling som klart strider mot organisasjonens etikk under teppet, er å undergrave egen troverdighet og tillit til organisasjonen og dens lederskap.

Odd Fellow Ordenen har mange medlemmer og gjenspeiler vel et snitt av befolkningen. I enkelte tilfeller vil det forekomme handlinger som er på tvers av vår etikk og vårt verdigrunnlag. Organisasjonens og ledernes evne til å markere avstandtagning fra disse handlingene og være konsekvent i forhold til reaksjonsmønsteret, er en prøve på om lederskapet fungerer. Vi har i våre lover og forskrifter lagt rammeforutsetningene for å kunne gjennomføre de nødvendige ledelsesmessige tiltak ved et graverende brudd på akseptabel Ordensmessig adferd. Stor Sire kan i samråd med de valgte Storembedsmenn ekskludere eller utelukke et medlem. Det samme kan Storlogens Domsnevnd dersom handlingen tilsier det. De aller fleste lederutfordringer er de dagligdagse små, men betydningsfulle avgjørelser, der lederne må handle i overensstemmelse med vår Ordens etikk og verdier.

I Storlogen er vi gang med et prosjekt for å fokusere på og bevisstgjøre ledelse i Odd Fellow Ordenen. Akademiets symposier i Trondheim og Bergen skal legge et grunnlag for den videre utvikling. Målet er både å klarlegge Ordenens ledelsesgrunnlag og plattform, men også utvikle et lederprogram med fokus på lederskap på alle nivå i vår Orden fra embedsmennene i den enkelte loge til Storembedsmennene i Storlogen. Det som gir dette ekstra styrke i Odd Fellow sammenheng, er at også den Svenske Storloge vil arbeide parallelt med de samme problemstillinger.

Ordenens fremtid avhenger av et fremtidsrettet og verdimeslig lederskap på alle nivå. Eksempelets makt er total.

*Med broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet*

Morten Buan
Stor Sire

2
48

Ledelse i Odd Fellow Ordenen var tema på årets Symposium i Norsk Odd Fellow Akademi i Bergen. Hva innebærer ledelse i en verdibærende Orden som vår, hvilke krav stilles til ledelse på alle nivå i Ordenen? Hva betyr det for Stor Sire som skal fronte lederskapet innad og utad, hva betyr det og hvilke krav stilles til Overmesteren i en loge? Gjennom foredrag og diskusjoner fikk vi i Bergen impulser til å reflektere over disse utfordringer for vår Orden. I fjor på Symposiet i Trondheim, sa professor Janne Håland Matlary blant annet til oss at «Eksempelets makt er total». For meg betyr det at det er våre handlinger vi dømmes på og vurderes etter. Odd Fellow Ordenen som en verdibærende Orden, har etikk og dannelse som sitt kjerneområde. Derfor blir Matlarys påstand ekstra utfordrende. Vi har som mål å bli bedre medmennesker basert på vårt etiske budskap der kjernen er Vennskap, Kjærlighet og Sannhet. I enhver organisasjon er lederne organisasjonens fremste kulturbærere. I en verdibasert, ledende organisasjon som vår Orden, er kravet til lederne enda mer avgjørende for organisasjonens troverdighet. Lederne må omsette verdigrunnlaget til praktisk handling. Eksempelets makt er total. På symposiet i Bergen ble ledelse, etikk, verdier, adferd og kultur belyst fra ulike vinkler. Advokat Geir Lippestads foredrag om toleransens ytterpunkter og vektlegging av menneskeverds betydning i alle livets sammenhenger, ga grunnlag for en etisk refleksjon som jeg opplevde berørte oss alle. Professor Victor Normanns refleksjon rundt behovet for etiske organisasjoner i vårt samfunn, gav også viktige impulser. Min refleksjon etter symposiet er at dagens og de kommende slekter vil ha en enda større bevissthet til Ordenens etiske budskap. Vi må levere det vi sier i våre leveregler, i vårt etiske budskap og etterleve de verdier Ordenen har som sine idealer. Det må skapes en ledelseskultur der vi som ledere søker å leve opp til en etisk standard og forsøker å etterleve vårt verdigrunnlag. Det er adferden vi dømmes på.

Lederskap handler om å bevisstgjøre hvilken kultur vi ønsker det skal være i Odd Fellow Ordenen, i Storlogen, i leiren og i

INNHold 3/13

STOR SIRE HAR ORDET	2	DIGITALISERING AV TIDSSKRIFTENE	30
INNHoldSFORTEGNELSE	3	HM-/HP-SEMINAR 2013	32
BUDORDSUTFORDRINGEN	4	OM EGOISME/ALTRUISME	34
NOFA-SYMPIOSIET 2013	6	SAGT, TENKT OG LEST	35
REBEKKALEIREN VOKSER	10	FORNYING AV LEIRARBEIDET	36
LARS FRYKLUND: NY EUROPEISK STOR SIRE	12	DEPUTERT STOR SIRE REFLEKSJONER	38
NY ODD FELLOW LOGE I TRONDHEIM	14	VINSPALTEN	39
KLIKKVESENET	16	BYGGESTART I NGABU	40
INTERVJU MED HARALD THOEN	18	STATISTIKK OG QUIZ	41
NYTT ORDENSHUS PÅ OPPDAL	20	ODD FELLOW TORGET	42
OM VESLEHJEMMET	22	ODD FELLOW UTSTYR	44
PRESENTASJON DISTRIKT 9 SØSTRE	24	REDAKTØRENS HJØRNE	46
PRESENTASJON DISTRIKT 9 BRØDRE	26	VIKTIGE TELEFONER	47
OM ALEXANDER PUSJKIN	28	ARISTOTELES – ET MULTIGENI	48

Lagkaptein på Team Odd Fellow Jan Ørnhoj (t.h.) i hyggelig samtale med lagets første ikke-danske deltaker, Hans Emil Ratvik

På turens nest siste dag inviterte Stor Sire Erling Stenholdt Team Odd Fellow Palæet i København.

Lillebæltsbroen, 25. mai: Etter tjue punkteringer og nesten like mange kraftige regnbyger sitter vi på våre sykler, godt halvveis mellom Odense og Haderslev, 30 våte brødre, skuende ned på Fredericia fra broen mellom Fyn og Jylland. Vi skal sykle Danmark på kryss og tvers, 900 km på 7 dager. Hvorfor skal vi så det?

Jan Ørnhoj Petersen er kaptein for oss syklende Odd Fellow brødre, han er også overmester i Broderloge nr. 68 H.C. Andersen i Odense. Inge var Jans gode venn og kollega. Hun døde av brystkreft etter 14 dagers innleggelse på et hospice. Jan ga henne løfte om å etablere et sykkellag som skulle sykle til inntekt for hospicearbeidet i Danmark.

Løftet ble holdt og derfor sitter vi her, Team Odd Fellow, gjennomvåte på Lillebæltsbroen. Jan er en rutinet og god kaptein, tidligere dansk mester i triathlon (en krevende kombinasjon av svømming, sykling og løping) og militær femkamp. Han kombinerer omsorgen for sine sykkelryttere med en naturlig autoritet.

TEAM ODD FELLOW

Et dansk sykkellag med opprinnelse blant Odd Fellow brødre i Odense.

Sykkelløpet starter i Odense, fortsetter på Jylland før det går med båt til Sjællands Odde, deretter via Hillerød og København til Næstved, før siste etappe tilbake til Odense.

Team Odd Fellow vil bidra til å gjøre den siste tid bedre for uhelbredelig syke og deres familie under mottoet: Gjør Danmark til et bedre sted å dø.

Mer informasjon: www.teamoddfellow.dk

TEAM ODD FELLOW SYKLER FOR EN BEDRE

TRE ÅR FOR HOSPICEARBEIDET I DANMARK

Det er mer enn tre år siden Jan ga Inge sitt løfte, og det er tredje året Team Odd Fellow sykler for hospicearbeidet i Danmark. Totalt har de syklet inn kr 750.000,- fra sponsorer. Penger som er overført til dansk Odd Fellow Ordens fond for hospicearbeid, men som disponeres av sykkelrytterne etter søknader fra de 17 hospicer i Danmark. Rytterne stiller alle med egen sykkel og betaler selv for klær, hjelm, kost og losji. Sponsorbidragene går uavkortet til hospice-

arbeidet, til gjengjeld får sponsorene sin hederlige plass på sykkelraktene.

BLANT ORDFØRERE OG DANSKE SØSTRE OG BRØDRE

En god bonus for hele laget var de daglige aftensmåltid hos gjestfrie søstre og brødre i de ulike Ordenshus vi besøkte på vår sykkelvei. Det begynte så «dejlign» vel-smakende på Ordenshuset i Haderslev og fortsatte like godt i Grindsted, Viborg, Ebeltoft, Hillerød, og Næstved. Dertil en varm mottakelse av den danske Storsire Erling Stenholdt Poulsen som ga god

HOSPICEARBEIDET

Målet for hospice-virksomheten er at pasienten – sammen med pårørende – skal få en så god avslutning på livet som mulig. Dette oppsummeres slik:

- Trygghet for at man får kvalifisert hjelp av kompetente personer
- Fleksibilitet – at man får relevant hjelp ut fra skiftende og ulike behov
- Forutsigbarhet – at den syke og de nærmeste vet at hjelpen er der over tid og når de trenger det.

I Norge har vi fire hospicer.

Mer informasjon: www.hospiceforum.no/

Hospice Djursland ved Ebeltoft representerer det beste i bilder.

ldt Poulsen Team Odd Fellow til deilig lunch i Odd

Hospice Arresødal på Sjælland mottar en sjekk fra Team Odd Fellow under Danmark rundt i 2013.

OW: DRE DØD

AV HANS EMIL
RATVIK

lunch til sultne sykkelbrødre i Odd Fellow Palæet i København.

Ved de fleste bygrenser ble vi møtt av borgermesteren. Dette ga god publisitet for Odd Fellow Ordenen, Team Odd Fellow og arbeidet for hospicesaken.

ET TABU Å BRYTE

Team Odd Fellow har gjennom tre år vist et sterkt engasjement for hospicesaken i Danmark. I Danmark er det i alt 17 hospicer, i Norge har vi fire. På hospicene tilrettelegges det for en god fullføring av livet. Debatten om døden og hvordan folk

av dansk arkitektur, inne er det lyse farger og vakre

Team Odd Fellow fortsetter sitt engasjement for de danske hospicer i 2014. De ønsker flere norske deltakere.

dør, er tabubelagt. I vårt sterke møte med ansatte og frivillige ved Djursland Hospice fikk vi på en god måte presentert de døendes ønsker og behov, og behovet for å bryte med tabuene. Den gjennomsnittlige liggetiden på dette hospicet er på 9 dager.

ET ÆRLIG SAMLIV MED DØDEN

Døden har blitt oss fremmed. Færre dør hjemme og pleien av de døende er blitt profesjonalisert. Intet galt med det, det ligger mye god omsorg og erfaring i den profesjonelle pleie. Men det er viktig at vi tar døden tilbake i vårt liv, eller som lege Per Fugeli spurte fra sitt sykeleie: «... hvordan kan mennesket og samfunnet tjene på et ærligere samliv med døden?» Hvordan kan vi og samfunnet tilrettelegge for de døende?

De syklende brødre i Team Odd Fellow i Danmark har bidratt til at Odd Fellow Ordenens engasjement for de døende har

blitt synlig, og de har synliggjort behovet for debatt om livets siste fase. Memento Mori.

ANBEFALES

Regnet og punkteringene preget oss mest den første dagen. Siden kom solen med alle slags vinder. Bror Jørgen Reinholdt (også fra Loge nr. 68 H.C. Andersen) var turens gode organisator. Punkterte vi, var mekanikeren der med en gang, når vi tok pauser var både mat og drikke klart. Et fantastisk serviceteam fulgte oss hele veien.

Det er som kjent deilig å være norsk i Danmark, slik var det også denne gangen. Hyggelig broderlig samvær både på sykkelsete og ved gode måltider. Danskene er dyktige til det sosiale.

Jeg vil nok søke om å få være med også i 2014, det ville være hyggelig om også andre norske brødre lot seg friste.

FLOTT SYMPOSIUM I BERGEN MED HØY HØSTHIMMEL

Fra venstre DSS Grethe Isdahl, Stor Sire Morten Buan og Europeisk Stor

Norsk Odd Fellow Akademis Rådsmedlemmer samlet ved Symposiet 20

Norsk Odd Fellow Akademis Symposium 2013 – det andre i rekken – ble holdt i Ordenshuset i Bergen fra fredag 30. august til søndag 1. september. Det første symposium ble holdt i Trondheim i juledagene 2012, og har allerede satt spor etter seg. Det kan man lese andre steder i dette nummer av De Tre Kjeleledd. Symposiet samlet denne gang i overkant av 140 mennesker, et tall som nok kunne ha vært en del høyere om det ikke hadde kollidert med den hektiske Installasjonsaktivitet som foregår i loger og leire over hele landet. Symposiet ble denne gang ganske tredelt. Første dag fikk vi fremragende foredrag av eksterne foredragsholdere. Andre dag ble de mer Ordensinterne spørsmål tatt opp, mens søndagen i sin helhet var viet den rituelle samling som et Ordensseminar alltid vil bli preget av.

FREDAGENS STORE VIDSYN

Toleransens ytterpunkter var emnet for advokat Geir Lippestads foredrag. Han tok oss med på en livsreise og startet med lærdommer fra ungdommens opplevelse

av urettferdighet og hvordan man kan lære seg å bekjempe dem gjennom å tilegne seg kunnskap. Videre fortalte han om sin erfaring som ung advokat å skulle forholde seg til å forsvare like typer mennesker med bakgrunn i høyst ulike miljøer og livssituasjoner. I møtet med saken Anders Behring Breivik ble han konfrontert med å måtte ta konkret standpunkt til hva vi mener med alle honnørordene våre som demokrati, rettssikkerhet, likestilling, menneskeverd og humanisme. Foredragstemaet om toleransens ytterpunkter fordrer også en avklaring på hva vi mener med toleranse og ikke minst et oppgjør med hva vi ikke skal være tolerante overfor. Lippestad viste til at vi i samfunnet lett kan hylle begreper som rettssikkerhet, mens det samtidig oppstår kraftige strømninger som avviser rettssikkerhetens konsekvenser. Er alle like for loven, kan man ikke unnlate å hevde disse prinsipper når man står overfor handlinger man ikke liker, eller enda verre, mener er gale og forkastelige.

Toleransens ytterpunkter ble belyst både i erfaringer fra rettsoppgjøret med den største masse-morder i moderne norsk historie, men også fra advokatvirksomheten, fra familielivet og fra de daglige refleksjoner. Foredraget er en livskraftig kommentar til en rekke av Odd Fellow Ordenens sentrale verdier.

Etter dette kom professor ved Norges

Handelshøyskole, Victor Norman, inn med sitt foredrag om Ledelse i verdibærende organisasjoner. I den første del av sitt foredrag avgrenset Norman begrepet «verdibærende organisasjoner» i forhold til alle andre mulige organisasjoner. Han ble stående igjen med at det sannsynligvis er langt flere verdibærende organisasjoner enn vi i første omgang synes å oppfatte. Det er alle de organisasjoner som er avhengig av en form for tillit og troverdighet i forhold til sine oppdragsgivere og brukere. Ved å anlegge denne innfallsvinkelen, fikk Norman oss til å se emnet

Sire Lars Fryklund oppe på Fløyen i Bergen — med utsikt over Vestlandets hovedstad.

13 i Bergen. Her er Rådet fotografert sammen med Rådets nyopptatte medlem, Eks OM Anna Birgitte Bore som står ytterst til venstre.

på en bredere og mer prinsipiell måte. Mot slutten av foredraget spisset han forståelsen av ledelse i disse organisasjonene i tre punkter. For det første må ledere i en verdibærende organisasjon identifisere de sentrale og meningsbærende oppgavene organisasjonen står overfor. For det andre må lederen skape allmenn oppslutning om disse oppgavene. Og som det siste punkt må lederen skaffe seg handlingsrom for å realisere disse vitale oppgavene. Hvis dette ikke skjer, vil organisasjonen gjerne være verdibærende i navnet, men ikke i gavnet. Foredraget ledet rett inn i drøft-

elsene om ledelse i Odd Fellow Ordenen dagen etter.

LØRDAGENS INTERNE KLARSYN

Lørdagen startet med talen fra Akademiet preses, Stor Sire Morten Buan. Preses trakk opp et historisk bakteppe over hva vi kan se av ledelse og ledelsesresultater gjennom Odd Fellow Ordenens historie tilbake til 1730 og frem til i dag. Et gjennomgående mantra i talen var den danske Stor Mester Andreas Holchs berømte utsagn om Odd Fellow Ordenen som «dette

dejlige Nutidsbarn». Når vi ser tilbake på Ordenens ledere fra Thomas Wildey, Samuel Johnson til Signe Moen, slår det oss at de hadde en samlet og fremadskuende strategi. De så at livet hele tiden lå foran dem. Etter dette historiske overblikket konkluderte han med at Odd Fellow Ordenen så langt har hatt evnen til å fornye seg i pakt med tiden og utviklingen. Det var en amerikansk transformasjon da Ordenen dro fra England til USA og en ny transformasjon da Ordenen kom tilbake til Europa i 1870. En ytterligere videreutvikling av ganske dyptgående karakter skjedde da Ordenen kom til Norge.

Etter dette gikk preses inn på de ulike lederretninger som har eksistert i Norge gjennom tidene. På samme måte som Norge må ha ledelsesformer som samsvarer med norsk kultur, må Odd Fellow Ordenen ha ledelsesformer som samsvarer med Odd Fellow Ordenens verdier. Morten Buan rundet av sitt foredrag ved å vise til at alt det verdimaterialet som Odd Fellow Ordenen bærer med seg i sine ritualer er dagsaktuelle kommentarer til det livet vi møter utenom Ordenen og i dagliglivet. Derfor er Odd Fellow Ordenen fortsatt og skal være «et dejlig Nutidsbarn».

Etter dette akademiforedraget tok de to yngste Rådsmedlemmene i Norsk Odd Fellow Akademi, Anne Birgitte Bore og Njål Tenges Abrahamsen, for seg emnet «Lederutfordringer for Odd Fellow Ordenen» sett gjennom yngre medlemmers øyne og deres virkelighetsopplevelse. De trakk opp en rekke perspektiver på utvikling og tilpasningen til den virkeligheten vi kommer til å stå overfor sett i relasjon til en modell for organisasjoners fødsel, liv og død. Noen sentrale punkter var:

- *hvordan kan vi gi en tidsmessig og god opplæring til alle embedsmenn?*
- *er det valgembeder som i dag er funksjonstømt, og har vi en profil av valgembeder i samsvar med Ordenens særegenhet som verdibærer?*
- *hvordan kan vi modernisere og effektivisere rekrutteringsvirksomheten og sørge for at samtlige medlemmer har denne fornyelsen for øyet?*
- *hvordan profilerer Ordenen seg overfor moderne mennesker? En verdibærende Orden behøver nødvendigvis ikke ha en alderdommelig profil.*
- *hvordan får vi en Orden med tidløse verdier mer synliggjort?*
- *hva kan vi lære av moderne innsikter som merkevarebygging?*

Odd Fellow Ordenen er beskrevet med et moderne ord: en merkevare.

Etter dette gikk hele symposiet til gruppesamtaler hvor gruppene var inndelt slik at de besto av 6-8 medlemmer slik at

Advokat Geir Lippestad

Rådsmedlem Anna Birgitte Bore

Professor Victor Norman

Professor Gunnar Danbolt

Rådsmedlem Njål Tengs Abrahamsen

alle kunne komme til orde. Dagen ble avsluttet av professor i kunsthistorie, Gunnar Danbolt, som kåserte over ledelseserfaringer fra historien. Han tok utgangspunkt i historien om pave Gregor den Store som var pave fra 590 til 604. I sine tidligere embeder hadde han lært av smertelig erfaringer at skulle du få noe gjort, måtte du knytte til deg folk som på en rekke områder var dyktigere enn deg selv.

Og med et skråblikk på den arkitektoniske buen i Bergens byarkitektur som går fra den gamle kjøtthallen ved fisketorget til Johanneskirken, trakk han den lærdom at dersom du ikke klarte å skaffe deg dyktigere medarbeidere, måtte selv en pave løse de «kjødelige» og dagligdagse problemer selv. Men da ville han forsømme de «åndelige sysler». Det kjødelige ble symbolisert ved den bergenske kjøtthall, mens de åndelige ble assosiert med den høytliggende Johanneskirken. Forsamlingen fikk en spirituell, kulturell og innsiktsfull innføring i hvilke lær-

Foto: Jon Esben Johnsen

Bryggen i Bergen – et landemerke.

dommer man kan hente fra store kvinner og menn som har samlet sine erfaringer flere tusen år før vår egen levetid.

SØNDAGENS RITUELLE OVERBLIKK

Søndag, ganske tidlig på morgenen, strømmet gallakledde søstre og brødre til det flotte Ordenshuset i Bergen. Det finnes ikke make til dette Ordenshuset i landet, en kunnskap som dette symposiet kommer til å spre over hele landet. Den store logesal i Ordenshuset var satt opp på den meget spesielle måte som er vanlig når Norsk Odd Fellow Akademi holder sitt årlige Symposium. Salen som tar nærmere to hundre mennesker var ganske sprengfull med søstre og brødre, og utenlandske gjester fra Danmark, Finland og Sverige med Europeisk Stor Sire Lars Fryklund i spissen.

Møtet ble åpnet på tradisjonelt vis. Deretter ble Eks Overmester Anna Birgitte Bore opptatt som det ellefte medlem i Norsk Odd Fellow Akademi. Så fulgte det seremoniell som ble forfattet til

Institueringen av Akademiet 18. juni 2011 hvor Preses, Sekretæren og Akademiets Rådsmedlemmer fremfører Akademiets tenkningsfundament og akademiske røtter. Når denne del er avsluttet, følger opptakelse av nye Akademimedlemmer. Det hele avsluttes med at alle nye prosjekter blir presentert for forsamlingen i kortform.

Dermed erklærtes Akademiets Symposium 2013 for avsluttet.

DE SOSIALE ARRANGEMENTER

Det er et svært stort apparat av frivillige krefter som står bak et slikt arrangement. Den sentrale styringsgruppen og de to Distrikts Deputerte Stor Sirer, Grethe Isdahl og Hans Landås hadde møter med Rådet i Norsk Odd Fellow Akademi hele torsdag før det braket løs. Dette ble avsluttet med en typisk bergensk fiskemiddag på Bryggen om kvelden.

Etter intense foredrag på fredag og med forstoppelse i det bergenske trafikksystem på grunn av omfattende oljesøl med mange tusen liter på nesten hele veisystemet, dro symposiedeltakerne med den gamle taubanen opp til Fløyen og restauranten der oppe i høyden. Det finnes knapt den by i verden som har en slik utsikt over byen som den Bergen har fra Fløyen. Og denne kvelden var det et usedvanlig klart høstvær som åpnet blikket til langt ut i øygarden. Bergenserne kunne ikke ha ønsket seg en bedre presentasjon av byen. Inne i restauranten ble forsamlingen møtt av god underholdning fra Odd Fellow Ordenens eget Kunstneriske Forum som gledet hele forsamlingen før alle fikk smake den neste selvfølgelig rett, nemlig Bergensk fiske-suppe. Selv om stemningen og utsikten

fristet, begav nok mange seg ganske tidlig ned til byen og hotellet i påvente av en ny og innholdsrik dag. Så dalte alle med Fløybanen for å komme tilbake til sine hoteller for noen timers søvn før neste dags innsats.

Lørdag kveld var det Symposiets festmiddag i galla i Ordenshuset i Krabbedalen. Storsalen i Ordenshuset er jo en fest i seg selv med malerier av Gamle Bergen på hele fondveggen. Menyen var også helt bergensk med stek på gammel bergensk vis. Det går an å stole på egne krefter når man har dem. Før middagen underholdt Bergens Odd Fellow kor med lødig sang som åpenbart falt i smak skulle man vurdere etter da capo-applausen. Bergens Ordfører, Trude Drevland, holdt festtalen, en tale som var enhver Odd Fellow verdig. Den kunstneriske delen ble avsluttet med vakker og forførende sang av Kjersti Anthun. Og festen varte mer enn en time lenger enn planlagt, noe som borger for vellykkethet.

FORNØYDE DELTAKERE

Jeg møtte ikke en deltaker som ikke var fornøyd med arrangementet. Slike symposier er en gigantisk vitamininnsprøytning for alle som var til stede. Det gir sine ringvirkninger. Blant deltakerne var det en samstemt vurdering at alle landets påtroppende Overmestere, Hovedmatriarkar og Hovedpatriarker ville ha fått mye med seg hjem, både til praktisk nytte og ettertanke fra et slikt møte. Derfor bør det heller bli tradisjon mer enn unntak at sentrale embedsmenn i Ordenen deltar på disse symposiene. Og det ikke for symposiets del, men for sin egen og Ordensenheterens del.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

Rebekka

I STOR UTVIKLING

Rebekkaleiren er en av de yngste, men også en av de mest livskraftige deler av Odd Fellow Ordenen. I Norge så den første Rebekkaleiren dagens lys 26. april 1980. Etter det har både antall Rebekkaleire og antallet matriarker tatt igjen et over seksti års tidsmessig forsprang som Odd Fellow leirene hadde fra den første Odd Fellow leir, nr. 1 Norge, ble instituert 3. november 1919. I arbeidet med å finne tilbake til leirens grunnidé slik den ble formulert av Ordensfedrene fra 1827 og gjennom 1800-tallets USA, har svært mange matriarker fått en ny og fordypet innlevelse i og opplevelse av leirens budskap og dens plass i Ordenens etiske lærebygning. De Tre Kjedeledd har spurt Hovedmatriark Åse Randi Bakken om hennes vurderinger.

– Hvordan ser du på den utfordringen som ligger foran deg når du nå skal lede en videre fordypning i leirens idéverden? Jeg har to viktige oppgaver foran meg som HM. Jeg skal lede arbeidet med å gjøre praktiske endringer i salen slik at vi alle vil oppleve at vi er i en leir. Videre skal jeg gjøre leiren attraktiv og meningsfull for alle berettigete Rebekkasøstre ved å lage gode møter, der vi gjør våre spill levende og med kvalitet, der vi har gode og positive innspill fra alle matriarkene. For å få til dette så må jeg ha Embedskollegiet og matriarkene med meg. Jeg har ansvar for å inspirere, samordne, delegere, lytte og diskutere – men jeg har også en plikt og rett til å ta avgjørelser i samsvar med det Ordenen forventer av meg. Jeg ser på den som en positiv utfordring, der

jeg sammen med Embedskollegiet og Nevnd for Leirens Styrkelse og Ekspansjon skal videreføre det som avtroppende HM og hennes Embedskollegium har begynt på.

– Hva gav HM/MP-seminaret i juni deg av innsikter som du kan gjøre nytte av i ditt arbeid som Hovedmatriark?

Seminaret ga meg en ballast og grundig forståelse for at loge og leir er to forskjellige arenaer, men samtidig noen likhetstrekk og bygget på Ordenens samlede verdigrunnlag. Dette kom veldig tydelig frem i alle foredrag, drøftelser, dramatiseringen av gradene.

– Er det noen spesielle utfordringer du ser foran deg i leirarbeidet i Trøndelag?

Det er alltid utfordringer når du skal lede og særlig når det blir så store forandringer som det er blitt i leiren. Det gamle leirsystemet ligger ganske inngrodd i ryggmargen til mange av oss. Men som Stor Sire sa på seminaret: «Bruk kreativiteten, men hold oss til ritualene». Det viktig å få inn endringene på en positiv måte og få matriarkene til å føle at de bidrar til å få leiren tilbake til opprinnelsen. Det er jo ikke noe nytt, men en reise tilbake til kildene.

– Leiren gir jo et annet etisk perspektiv og ståsted enn det logene gir. Synes du det er lett å formidle denne forskjellen til nye og eldre matriarker?

I foredragene, drøftelsene og samtalene og det som vi fikk oppleve på HM-/HP-seminaret kom det så enkelt og tydelig frem hva som er leirinstitusjonenes opprinnelige perspektiv. Ut i fra det vil jeg tro at det vil bli forholdsvis lett å formidle det. Det blir lettere ovenfor de nye. Det tar lengre tid for de som sitter med kulturarven fra den gamle leirsalen i ryggen.

– En rammende kritikk mot den «gamle» leirformen var jo at loge og leir ble alt for lik hverandre i sitt uttrykk. Hva har fornyelsen, som jo egentlig er en restaurering, skapt av reaksjoner blant matriarkene i din leir?

Jeg var Inspektør i forrige periode og fikk jobbe tett sammen med HM som kom fra et HM-/HP-seminar med stjerner i øyene for endringene. Hun orientert i leirslagningen flere ganger. Det er vel naturlig at det tar litt lengre tid for noen matriarker som har vært med i mange år, fordi det er store endringer. De som var helt nye hadde ikke opplevd leiren slik den var før, de synes leiren er mer avslappet enn logen og mye annerledes. Etter å ha gjort litt lobbyvirksomhet blant matriarkene i denne perioden, sitter jeg igjen med at de fleste som synes endringene var vel store og følte at leiren begynte å «skli ut». Men de har fått en del aha-opplevelser etter hvert som HM har orientert. Jeg synes det er viktig at vi hører på «argumentasjonen» fra de som ikke helt har funnet seg til rette i den nye leiren, for så og forklare ut i fra hva en leir er – leirslagningen foregår ute selv om vi sitter inne. Jeg var så heldig å få lov til å være med i spillet for Barmhjertighetens Grad i den gamle og nye utformning. Den nye utformning er langt mer autentisk enn den gamle. Det ga en god følelse som fremkalte en ro som jeg ikke klarer å forklare.

– Hvordan synes du den nye inn- og utmarsj av leirslagningen virker som en del av åpnings- og lukningsseremoniene?

Jeg liker den nye inn- og utmarsjen fordi den understreker så klart at leiren er sirkelformet og at det er friere gange i leiren. Det gir også en opplevelse av at vi kommer fra alle verdens kanter til en leirslagning, et

leiren

ING OG VEKST

Her leker HM Åse Randi Bakken seg med en leopard under en safari. Det kan kanskje være like utfordrende å lede en Rebekkaleir i et viktig restaureringsarbeid.

inntrykk som vi ikke kunne få før med den gamle formen.

– Noen har kalt leirens for Ordenens høyskole med alle de forbehold man må ta om slike bilder. Hvordan vil du ta fatt på de opplæringsutfordringene som ligger foran deg?

Den viktigste nevnden vi har, er Nevnd for Leirens Styrkelse og Ekspansjon. Derfor er det viktig at de medlemmer som sitter i denne nevnden «ser» kompetansen til matriarker i leiren og får jobbet godt med utviklingsprogrammet i denne perioden. Jeg ønsker å bruke denne Nevnden og kompetansen til de medlemmene som sitter der. Jeg skulle ha ønsket at også denne nevnden

hadde samme sammensetning av medlemmer som Nominasjonsnevnden – en matriark fra hver loge. De kjenner sine logesøstre best. Samtidig så vil jeg at de som innehar et embede bruker sin kreativitet, spesielt fører og Dep HM. Jeg ser det også som meget viktig å engasjere de matriarker som ikke har noe bestemt embede. Vi har jo alle et ansvar for leirens ve og vel, styrkelse og trivsel. Det er viktig å skape engasjement i leiren og få matriarkene til å bidra. Jeg synes også det er viktig at vi bruker de som er nye i gradspill.

– Hva synes du er det mest spennende og utfordrende med å gå på som Hovedmatriark?

Vi har et år på oss til å «sette» leiren før evaluering i 2014. Jeg synes hele prosessen er spennende og har det klart i mitt hode hvilke store muligheter vi har til å få til en levende leir under stjernehimmelen. Spennende blir det når vi skal bruke informasjons- og opplæringsprogrammet «Et ørkenliv» for de som er usikker på om de vil si ja til kallelse til leiren. Utfordringen er å få økt kompetanse og engasjement, bedre oppmøte i leiren og rekruttering. De som ikke vil ha noe å gjøre skal føle at de vil gå i leiren fordi det gir dem noe og at de liker atmosfæren i den nye leirslagningen.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

LARS FRYKLUND: NY EUROPEISK STOR SIRE 2013

Den Europeiske Storloge – Grand Lodge of Europe – ble instituert i 2007 etter det historiske vedtaket i Sovereign Grand Lodge i 2006. Den første Europeiske Stor Sire ble Hans Pedersen fra Danmark, den andre Harald Thoen fra Norge, og nå i 2013 Lars Fryklund fra Sverige. Arbeidet består i å lede det europeiske Storlogekollegiet og så være til stede for de åtte Odd Fellow jurisdiksjonene i Europa. I 2014 skjer det også noe som ikke har hendt siden 1984 da Finland fikk sin Storloge og ble egen jurisdiksjon. Da blir Polen den niende jurisdiksjon i Europa med sin egen Storloge.

– Hvordan hadde det gått med Odd Fellow arbeidet i Europa om vi ikke hadde fått GLE i 2006?

Det kunne ha sett svært annerledes ut. I 2004 foreslo daværende Eks Stor Sire i Danmark, Preben Rasmussen, at Danmark burde bryte med Den Suverene Storloge i USA. Dette skyltes meget langvarig irritasjon fra en rekke europeiske jurisdiksjoner over manglende lydhørhet i Sovereign Grand Lodge når Europa fremførte sine synpunkter. Hadde Danmark forlatt den Suverene Storloge, ville nok en rekke, kanskje alle andre, europeiske jurisdiksjoner tatt følge med Danmark. Dette ville ha brutt en mer enn hundreårig allianse og splittet Odd Fellow verdenen. Stor Sirene Hans Pedersen og Harald Thoen gjorde den gang et skikkelig diplomatisk arbeid som bevarte enheten og fikk dannet GLE.

Lars Fryklund i landlige og avslappede omgivelser hjemme utenfor Göteborg. Arbeidet som Europeisk Stor Sire vil nok ikke være like avslappet når anstrengelsene med å holde alle de kommende ni jurisdiksjoner samlet og utviklet mot et høyere hele.

– Hvordan vurderer du situasjonen i USA nå i 2013?

Vi kjenner alle til at Ordenen taper terreng i USA. Nå er nok dette for lengst erkjent, og amerikanerne lager planer for å snu trenden. Men problemet er av strukturell art. Ordenen i USA har gått fra å være en rituell- og verdimeslig kjempe til å bli en velgjørhetsorganisasjon blant mange andre. Ordens særegenheter, anderledeshet og rituelle ankerfeste er forlatt. Man kan vel nesten si at Ordenen i USA som i sin tid ble karakterisert som «kongen blant Ordener», har forlatt sin særegenhet og «mistet sin sjel». Mister du din identitet og din karakter, havner du som en blant mange karakterløse størrelser.

– Europa har åtte, selvstendige jurisdiksjoner som har utviklet seg ganske selvstendig uten nevneverdig påvirkning fra det fjerne USA. Hvordan vil du få disse «selvstendighetene» til å samarbeide og samvirke?

Et av mine sentrale budskap som jeg tror de europeiske Storembetsmenn tilslutter seg, er begrepet «mutual confidence» eller gjensidig tillit. Jeg mener å ha registrert at man for lenge har vært opptatt av hva som skiller de ulike jurisdiksjonene mer enn på hva som samler dem. Ser man for mye på det som skiller, mister man kraften i det som forener. I den virksomhetsplanen som vi skal arbeide etter blir det rettet mer oppmerksomhet mot rituelle og seremonielle spørsmål og det som er Ordenens sentrale budskap og verdier. Sentrale bærere av Ordenens verdier er Stor Marsjaller og Stor Kapellaner. Derfor blir deres funksjoner og målsettinger noe vi må være ganske opptatt av. Dermed ser jeg for meg felles utviklingsplaner hvor nettopp Ordenens verdier blir vektlagt. Det er jo våre ritualer som er bærere av Ordenens verdier. Dermed ligger vår sentrale veiledning i ritualene og deres utforming og praktisering. Alt det andre blir administrative og økonomiske tilleggsfunksjoner.

Det nyvalgte kollegiet fra 2013 i Den Europeiske Storloge – Grand Lodge of Europe.

– Ledelse er blitt et sentralt ord i Ordenssammenheng. Hvordan kan GLE bidra til å lede de åtte jurisdiksjonene i Europa til å samarbeide og gjensidig styrke hverandre?

I en Orden er det det enkelte medlems egen vilje og trang til å delta som er den eneste virkelige motivasjonsfaktor. Kommerielle organisasjoner kan lokke med økonomisk gevinst og privilegier. Ordener må motivere gjennom positive tanker og glede. Dette gjelder også for jurisdiksjonene som jo alle består av enkeltmedlemmer. Derfor skiller vårt motivasjonsarbeid seg fra det man finner i kommerielle organisasjoner.

Selv om vi vet hva som motiverer, er det selvfølgelig et stort stykke arbeid å samle alle åtte jurisdiksjoner om en felles handlingsplan. I en slik handlingsplan må den enkelte jurisdiksjon oppleve at planen styrker jurisdiksjonens egne ambisjoner. Og alle jurisdiksjonene må være villige til å ta ansvar i det felles løft for hele Europa som en slik handlingsplan nettopp er. Og igjen ser vi hvordan begrepet «gjensidig tillit» dukker opp som en felles nøkkel.

– Det amerikanske Odd Fellow system er et kjempebyråkrati. Hvordan kan man unngå å få et tilsvarende i GLE?

Det er en vesentlig forskjell mellom USA og Europa. I Europa vil alle de åtte – og fra 2014 hele ni – jurisdiksjoner arbeide ut fra sine egne nasjonale forutsetninger. De nasjonale rammebetingelser for å drive en Ordensvirksomhet varierer til dels kraftig fra land til land. Her er nok å nevne «föreningslagen» i Finland som et eksempel på nasjonal og særegen styring av det frivillige organisasjonslivet i landet som ikke har sin like i noe annet land. Når Polen får sin Storloge i 2014 vil vi faktisk få ni ulike nasjonale regler for

Av- og påtroppende Europeisk Stor Sire, Harald Thoen og Lars Fryklund, hilser hjertelig i forbindelse med valget.

Ordensvirksomhet. I dette arbeidet er det den enkelte Storloge og Stor Sire som har det fulle og hele ansvar. Her blander ikke GLE seg inn i det hele tatt.

– I Norge bruker vi nå formuleringen at Odd Fellow Ordenen er verdibærende. Er det en formulering som kan gjelde hele GLE?

Hvis Ordenen ikke var verdibærende er den egentlig heller ingen ting. I kommende tider vil neppe noen la seg rekruttere til Ordenen på grunn av tilsynelatende pomp og prakt eller gode tradisjoner. Det er våre verdier, vår etikk og vår livsanskuelse som har varighet gjennom tidene. Det er jo det jeg før har sagt om disse dimensjonene som GLE skal arbeide med i fremtiden. Det er jo verdiene som forener alle jurisdiksjoner, mens det som skiller ikke sjelden ligger i litt ulike tradisjoner, kulturer og administrative løsninger.

– Har du noen konkrete planer du raskt vil sette i verk?

De europeiske Storembedsmennene har fått fordelt arbeidsoppgaver og er allerede i fullt arbeid med å virkeliggjøre disse. Jeg

En fornøyd Lars Fryklund smiler hjertelig til fotografen etter installasjonen som Europeisk Stor Sire.

ser det som et sentralt spørsmål å løfte frem opplæring og utvikling, ikke minst hvordan de kunnskaper som utvikles omkring våre Odd Fellow Akademier kan spres til alle jurisdiksjoner og komme til anvendelse. Og da må de embedene som bærer og fremfører våre ritualer få en fornyet og større oppmerksomhet. Da tenker jeg ikke minst på Stor Marsjallene og Ceremonimestrene, og Storkapellanene og Kapellanene. Og så må vi få et lovverk som tilpasses den vektleggingen mot verdier og etikk jeg har beskrevet i det jeg her har sagt.

Målet er hele tiden at GLE skal være en inspirator og et felles utviklingsforum for de europeiske jurisdiksjoner slik at de blir bedre skikket til å møte en utfordrende fremtid.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

MUNKHOLMEN ER OGSÅ BLITT EN ODD FELLOW LOGE

Munkholmen er et landemerke i Trondheim. Den fletter seg også inn i vår historie på en rekke måter. Olav Tryggvason lot hodene til Håkon Jarl og trelen Kark henge der til spott og spe. Både som kloster og geistlig sete, som fengsel for riksfangen Griffenfeld, og senere som kunstnerisk scene og badested for soltilbedende trondheimere, har Munkholmen inntatt sin selvfølgelige plass. Og så går holmen inn som varemærket for et edruelig øl. Det ville vel vært naturstridig om ikke denne værbitte og berømte holmen med tiden også skulle være et stolt navn for en loge. De Tre Kjedeledd har snakket med Eks Overmester Steinar Strømdal, og hvordan det hele gikk til.

– Hvorfor valgte brødrene i loge nr. 155 Munkholmen dette navnet?

Navnediskusjonen startet tidlig i prosessen. Vi ønsket å innarbeide logenavnet allerede fra broderforeningen av. Når de ulike logene i Norge har valgt navn, har det helt sikkert vært mange ulike argumenter og momenter som har vært lagt til grunn. For oss var det et ønske om å vektlegge geografisk tilhørighet. Vi ønsket et logenavn som de fleste logebrødre i Norge forbandt med Trondheim.

– Hvor lenge har logen vært i emning? Prosessen med å starte loge nr. 155 Munkholmen gikk raskt, både idéunngangelsen og gjennomføringen. Ideen om en ny loge ble født i juni 2012 – under Norsk Odd Fellow Akademis Symposium i Trondheim. Her fikk vi blant annet overvære to meget gode foredrag – personlig vil jeg bruke adjektivene fantastiske og målrettede.

- «Tjenende lederskap» ved Janne Haaland Matlary og
- «Hverdagsledelse – hverdagskultur og moralsk praksis» ved Marie Aakre.

For oss var dette starten. Vi var tre brødre og venner som deltok i de første diskusjonene om å starte en ny loge. I

løpet av sommeren 2012 førte drøftelsene frem til at Munkholmen Broderforening ble stiftet 15. oktober 2012. Og mindre enn et år senere er logen instituert.

– Selv om alle loger er ganske like i formen, er det jo åpenbart at de alle har sin profil. Hva er tankene om profilen til loge nr. 155 Munkholmen?

I prosessen med broderforeningen har vi hatt mange og gode diskusjoner. Jeg føler trygghet i at det ønsket som stifterne hadde, har medlemmene sluttet fullt og helt opp rundt, og endog forsterket.

Vi definerte tre områder som vi har diskutert og målsatt:

- Ordenens etikk – et sterkt ønske om etisk påfyll, også utenom ritualene. Vi vil ha med «mer ballast» når vi går hjem fra møtene enn da vi kom. Ordene «back to basic» har ofte vært brukt i diskusjonene.
- Humanitært arbeid – med hovedvekt på lokalt engasjement. Vi skal ikke basere oss på «frikjøp» gjennom pengegaver, men brødrene skal gi av seg selv gjennom personlig deltakelse, få den gode indre følelsen at du virkelig gir.
- «Indre liv» – gjennom et romslig, vennskapelig og trygt samhold – basert på moderne tjenende lederskap, skape en loge som du ønsker at dine beste venner skal bli en del av.

– Det begynner å bli mange loger i Trondheim nå. Betyr dette at det er en positiv Ordensvekst i byen og omegnen?

For noen år siden fikk vi nytt Ordenshus i Trondheim. Vi samlet all ordensmessig virksomhet i ett hus, mot tidligere to. Huset er vi meget stolte av, og det fungerer meget godt. I tillegg har Ordenen nettopp fått et funksjonelt Ordenshus på Oppdal. I tillegg planlegges en broderforening i Orkanger. Mye positivt skjer i Distrikt nr. 6 i Trøndelag.

Rekrutteringen kunne og skulle derimot ha vært bedre. Befolkningsgrunnlaget i «Stor-Trondheim» er i kraftig vekst. Dersom innholdet og kvaliteten på de «produktene» vi leverer er i samsvar med tiden, er potensialet stort.

Vi har i alle fall stor tro på at loge nr. 155 Munkholmen skal vokse og bli en

livskraftig loge, og at knoppskytingen også skal virke positivt og inspirerende på andre loger.

– I din tale under brodermåltidet etter instituering og installasjon sa du noe om hvilke etiske perspektiver du håpet på for den nye logen. Kan du utdype dette?

Jeg berørte dette litt tidligere. Ja, vi er opp-tatte av de etiske grunnsetningene som Ordenen bygger på. Det er jo her Odd Fellow skiller seg ut fra mange andre gode foreninger og organisasjoner. Vi deler synet på at Ordenens budord fortsatt er – og vil være – like aktuelle i dagens og morgendagens samfunn, selv om den materielle delen ikke lenger er like tungtveiende.

Det var i denne sammenhengen jeg framsatte et personlig ønske om at foredragene fra Symposiet burde vært inntatt i «grunnopplæringen» i Odd Fellow. Min opplevelse under nevnte foredrag av Marie Aakre – der godt voksne kvinner og menn satt med fuktige øyne – var sterk.

– Hvor mange brødre er dere i starten, og hvordan ser dere på styrkelse og ekspansjon?

Ved institueringen har den nye logen 37 medlemmer. I tillegg har vi flere tidligere Ordensbrødre som vil bli gjenopptatt i løpet av våre første ordinære logemøter.

Som bror OM sa ved institueringen har logen satt seg ganske «hårete» mål rundt rekruttering. Ti nye brødre hvert år de to første årene. Og dette skal skje både gjennom rekruttering og gjenopptak av tidligere medlemmer.

Lykkes vi med målet om å skape vår ønskede plattform for loge nr. 155 Munkholmen, at medlemmene virkelig ønsker at deres beste venner skal bli en del av logen, ja da føler vi oss trygge på at vi skal lykkes.

– Ser den nye logen foran seg noen spesielle utadvendte utfordringer?

Når det gjelder logens lokale humanitære aktivitet har vi et ønske om å rette vår oppmerksomhet mot de som er i starten, og de som er i slutten på livssyklusen. De som ikke står fremst i køen når det gjelder å kreve fra samfunnet. Vi har allerede valgt ut et sykehjem i Trondheim som vi ønsker å gjøre en innsats mot. Her startet vi opp arbeidet allerede mens vi var broderforening. Dette er i samarbeid med Rebekkaloge nr. 20 Märtha. Her har logene terminfestet aktivitetsdager både i høstterminen 2013 og vårterminen 2014. Det er også et uttalt ønske om ytterligere lokale engasjement, og i tillegg vil vi selvsagt delta i de fellesengasjementer som er i Distriktet.

– Og Ordenhus – et domicil – har dere jo allerede?

Dette ga broderforeningen en fantastisk mulighet til å rette sitt arbeide inn mot det Ordensmessige, noe vi er svært takknemlige for, og som gjør at vi føler vi har fått en «flying start».

Trondheim er jo en svært kosmopolitisk by med en meget sammensatt befolkning. Vi fokuserer jo ofte på alder når vi skal rekruttere. Men det finnes jo en mengde andre aspekter i en by som Trondheim.

– Har den nye logen noen ønsker om å rekruttere brødre fra grupper som er dårlig representert i vår Orden?

Som broderforening har vi selvsagt brukt mye tid på rekrutteringsdiskusjonen, hvem, hvor og hvordan. Alder har tidligere ofte vært et mye diskutert tema, hva som er den «perfekte» resipiendalder.

I de diskusjonene vi har hatt i broderforeningen har det som sagt mest dreid seg om hvem, hvor og hvordan, og ikke så mye om alder. Alle vil være like velkommen, men i starten ønsker vi å være klare på plattformen eller profilen vi ønsker på loge nr. 155 Munkholmen. Slik at både nye og eldre brødre har et mest mulig sammenfallende syn på hva logen skal stå for og hva vi kan forvente av medlemskapet.

Det nyvalgte Embedskollegiet sammen med installerende Storeberbdsmenn.

Stor Sire, Eks OM, OM og DSS viser frem Charterbrevet for Loge nr. 155 Munkholmen.

Stor Sire sammen med logens Chartermedlemmer.

– Hvordan ser du i det hele på utsiktene fremover og logens muligheter?

Det sier seg selv når vi startet opp arbeid i en loge at vi har tro på at Ordenen har en berettiget plass også i fremtiden. Etter det arbeidet og den innsatsen som er lagt ned av brødrene gjennom broderforeningen – og det samholdet som er skapt – er ikke troen på Loge nr. 155 Munkholmens fremtidsmuligheter svekket.

Men – jeg har jo selvsagt mine syn og fremtidsønsker på Ordenens vegne. Ordenens etikk og verdigrunnlag ligger

der, og bør ligge fast. Men når det gjelder ledelsesprinsipper og lederopplæring har vi en vei å gå. Jeg håper dette blir en viktig del av den jobben som gjøres når Ordenens fremtid staves ut.

Begrepet tjenende lederskap – ledelse gjennom å tjene andre – må bli stadfestet og framelsket som ledelsesprinsipp, og følges opp gjennom opplæring.

Vi må aldri glemme at brødrene er frivillige medlemmer i en verdibasert Orden.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

KLIKKVESEN – ET ONDE!

AV KJELL-HENRIK HENDRICHSS

MEN HVA ER DET EGENTLIG?

Klikkvesen og klikk er begreper som ikke er lett å definere. Mennesket er et sosialt vesen. Vi organiserer vårt sosiale liv på et mylder av ulike måter fra små grupper bestående av bare to eller tre mennesker – en dyade eller en triade. Og vi kan gå på massemonstringer som dem vi opplever under Holmenkolldagene og samlingen på Rådhusplassen i Oslo etter 22. julimassakren. Familie, slekt, ætt, venner, fiender, klasser, kohorter, kolleger, kamerater, tropp, brigade, kompani, lag, klubb og en jungel av andre begreper bruker vi for å beskrive ulike sammensetninger av flere mennesker. Og blant disse finner vi også begrepet klikk.

EN KØ

Sosiologene karakteriserer samspillet i forskjellige grupper av mennesker på ulike måter. Noen grupper holder sammen fordi de ønsker og vil det. Andre holder sammen fordi de må, men helst hadde sett at situasjon hadde vært en annen. Slik er det gjerne i en kø. Når du står i en kø, spesielt hvis køen er lang og du står langt bak, har du nok et ønske om at de som står foran deg skal være effektive og svinte med å gjøre det de skal for at du raskt skal komme til for å få utrettet det du ønsker. I så måte er ikke en kø noe positivt fellesskap. De som står foran deg i køen er heller en trussel mot dine interesser. Og du er en trussel mot deres interesser som står bak deg.

Er de godene det kjempes for tilstrekkelig viktige, kan det oppstå direkte fiendskap i køen. Reglene blir skjerpet og køsnikerne straffet. Å stå i kø for å skaffe seg et etterlengtet gode er noe de færreste søker eller gleder seg over. En kø vil ofte være et sosialt sykdomstegn eller en mangel på gode, sosiale systemer.

EN GRUPPE

Grupper er betegnelsen på små og mellomstore samlinger av mennesker som har et nøytralt eller positivt forhold til

hverandre. Vi betegner dem med prefikser som arbeidsgrupper, sosiale grupper og interessegrupper.

En loge danner en sosial gruppe preget av et formelt medlemskap med Overmester og et Kollegium som leder den spesielle logen. Logemedlemmene er igjen medlemmer av en større enhet, i vårt tilfelle Odd Fellow Ordenen i Norge. Innen en loge vil det igjen danne seg en rekke mindre undergrupper etter en mengde kriterier som eksempelvis alder, ansiennitet i logen, hyppig samvær, erfaringer fra embeder, erfaringer fra samme embeder, geografisk nærhet og ekstern kontakt. De som har sittet sammen i et kollegium i en periode, blir ofte en sammensveiset gruppe med felles erfaring og opplevelser. Eks Overmestere har ofte mye å snakke seg imellom om og kommentere. De representerer jo ofte en loges erfaringsbank.

I en hver loge vil det være et mylder av mer eller mindre faste og formaliserte grupper. For mange mennesker gir tilhørighet i denne type grupper mye av meningen med livet, selv om man ikke snakker om det til daglig eller er det helt bevisst.

Gode grupper er sammensatt av mennesker som har det godt, interessant og meningsfullt sammen. Slike sammensetninger av mennesker er ikke bare positive, men ganske nødvendig for å utvikle samhold, trivsel og meningsfulle aktiviteter. Å trives sammen er en av livets store gleder.

I strofe 47 i Håvamål uttrykkes dette slik:

*Ung var jeg engang,
og ensom gikk jeg,
da for jeg vill på vegen.
Følte meg rik
da jeg fant en annen;
mann er manns glede.*

Vi må passe oss for at vi i ønsket om å fjerne klikker, ødelegger de gode og byggende grupper.

EN KLIKK – ET DIFFUST BEGREP

En klikk er ofte definert som en avgrenset gruppe personer som holder sammen, en gjeng. En klikk kan ikke etter denne

definisjonen romme et større antall mennesker. For vårt formål kan vi avgrense klikken til fire til åtte personer.

Men hva skiller den negative klikk fra den positive gruppe?

Det er i det minste ikke gruppens størrelse. Det må ha noe med **gruppens adferd** å gjøre. Den gode gruppe har det hyggelig, gleder seg sammen og har en positiv fellesopplevelse. Dette kan selvfølgelig en klikk også oppleve. Den kan ha både latter og glede. Men det som skiller gruppen fra klikken er at klikken demonstrerer – bevisst eller ubevisst – en eksklusivitet. Du kan lett inkluderes i den gode gruppe og en nyankommet er ingen trussel mot den. Klikken er derimot lukket for andre enn den som allerede er innenfor. Den er ekskluderende. Den er med en ibsens formulerings «seg selv nok» og skilte på ulike måter at «andre har ikke adgang». Denne skiltingen kan være ganske subtil slik at det merkes men ikke synes. Signalene kan også være ganske direkte og plumpe slik at du får høre mer eller mindre direkte: «Pell deg vekk!»

TERSKELE

Fenomenet med å registrere hvordan det sosiale miljø virker er på ingen måte noe

nytt. Snarere tvert om. I Håvamål heter det allerede i første strofe følgende:

*Åpner du døra
til ukjent hus,
skal du være varsom,
skal du være vaktstom,
for uvisst er å vite
om uvenner
alt sitter benket der inne.*

Når vi kommer i en ny sosial sammenheng, vil vi automatisk være ekstra oppmerksom på det som både kan se ut som gode grupper og som klikker. Det er viktig å understreke at det altså ikke er en klikk fordi folk hygger seg sammen og ikke uten videre får øye på folk som nærmer seg. Også de som nærmer seg en gruppe må «varsle» gruppen om sitt nærvær. Er vi nye i en sosial sammenheng er vi nok både ekstra vaktstomme, ekstra sårbare og ekstra forsiktige. Alle har en **terskel** å overstige for å komme inn i en ny sosial sammenheng. Noen er langt flinkere til å gå over slike terskler enn andre. Å bli «flink» i denne sammenheng henger sammen med sosial trening. En loge er et meget godt treningsverksted for å øve opp sosiale ferdigheter. Sosiale ferdigheter er eksempelvis evnen til å konversere, kunnskaper om høflighetsnormer, mestring i ulike typer etikette og også

evnen og kanskje motet til å komme seg inn i grupper av ulik slag. Et av de største hindrene for å komme seg inn i grupper, er redselen for å bli avvist.

GRUPPERS VILJE TIL ÅPENHET

Etter mer enn femti års erfaring fra loge- og leirlivet har jeg et vell av erfaringer og historier om gode grupper og om klikker. Det som slår meg er at mange gode grupper blir oppfattet som klikker fordi gruppen ikke har noen gode «speidere» og «innkastere». Med speidere mener jeg gruppemedlemmer som stadig ser etter om det er noen flere som kan trekkes inn i gruppen. De er flinke til å si «hei, kom og sett deg her hos oss». Spesielt bør Eks Overmestere med sin oversikt være spesielt opptatt av denne sosiale integreringsfunksjonen. De fleste er flinke, men det finnes også skrekkeksempler på det motsatte. Med innkastere mener jeg gruppemedlemmer som alltid ser etter folk som ikke trekkes inn i grupper, og deretter bokstavelig kaster dem inn i gruppen med kommentarer som «kom, nå setter du og jeg oss her».

Eks Stor Kapellan Johan Wilhelm Fraas fortalte meg at han systematisk aldri satt med samme gruppe to logekvelder etter hverandre. Det er også en metode for

å forhindre «sementering» av sosiale nettverk og en god måte å bli kjent med alle på.

La oss bekjempe klikkdannelser som et uheldig, sosialt uttrykk. Men la oss samtidig stryke de gode grupper som er til glede for alle. La oss huske at Håvamål i gammel språkdrakt sier at «mann er manns gaman!»

En faddergave

Når det kommer nye søstre og brødre inn i vår Orden, har disse alltid en fadder. Ikke sjelden gir denne fadderens sitt fadderbarn en gave. Hva kunne da være bedre enn en kunnskaps gave?

Odd Fellow Ordenens historie, bind I med det internasjonale perspektiv er en gave som vil gi enhver ny Odd Fellow kunnskaper til varig glede. Boken kan kjøpes gjennom logens Sekretær.

O B S!

Stoff til redaksjonen sendes Redaktøren på følgende måte:

- stoffet må være tydelig merket med hva det gjelder.
- stoffet sendes elektronisk på worddokumenter som kan åpnes og bearbejdes.
- stoffet må være ordnet best mulig.
- det må gå tydelig frem hvem som er forfatter av teksten.
- det må fremgå hvem som er kontaktperson for stoffet inkl. mail-adresse.
- Redaktøren forbeholder seg retten til å redigere stoffet etter magasinets behov.
- tilsendt stoff returneres ikke.
- tilsendt stoff blir oppbevart og kan bli brukt ved et senere høve.
- billedmateriale sendes bladets grafiske formgiver tydelig merket.

Bilder til redaksjonen sendes Jon Esben Johnsen på følgende måte:

- Gerne papirbilde i god kvalitet eller som digital billedfil.
- Høyest mulig oppløsning på kameraet bildene er tatt med.
- JPG-format.
- Digitale billedfiler rett fra minnekortet, altså helst ikke behandlet på noen måte.

– For et år siden gav du oss et stort bilde av hvordan Ordenen hadde utviklet seg på de ulike kontinenter over tid. Hva er skjedd siden sist vi snakket om dette, Harald Thoen?

En Orden som vår, med en forankring i etiske prinsipper og medmenneskelige relasjoner, endrer ikke mål og mening, hverken på kort eller lang sikt. Vår Orden vil i 2019 markere sine 200 år. Gjennom alle disse årene har dog Ordenen utviklet seg forskjellig på de kontinenter eller områder, hvor den har hatt fotfeste. Dette gjelder i noen grad organisasjonsform, rituelt arbeid og ikke minst på det sosiale og humanitære plan. De bevegelser og retningsvalg som er gjort, har skjedd over lang tid. De kulturelle forhold innen så vel kontinentene som innen jurisdiksjonene har naturligvis også hatt stor betydning.

Utviklingen i USA og Canada med sine 50 Storloger og overnasjonal ledelse ved Sovereign Grand Lodge, har som alle kjenner til hatt en negativ utvikling gjennom mange år. De siste par årene har ledelsen av Sovereign Grand Lodge tilkjennegjort at det skal komme en kursendring, og planer er lagt for tiden frem mot Ordenens 200 års jubileum.

Hva gjelder utviklingen av Odd Fellow Ordenen i Australia og New Zealand, så er det dessverre lite informasjon som kommer fra disse jurisdiksjonene for tiden.

På Filippinene finnes det ingen egen Storloge. Logene der er direkte underlagt Sovereign Grand Lodge. Så langt meg bekjent er utviklingen positiv med to nye loger i løpet av siste år. Det er godt tilsig av medlemmer og stort engasjement i samfunnet. Ordenen på Cuba, hvor det finnes i underkant av 20 000 søstre og brødre, er det lite å informere om, bortsett fra at fremmøteprosenten til logemøtene rapporteres å ligge på ca. 75%!

– For Odd Fellows er det jo spennende og kanskje tragisk å følge med på hva som skjer i USA. Er det noe nytt derfra som kan spore til noen form for optimisme?

Jeg må beklage å si at jeg dessverre ikke sporer noen umiddelbar form for optimisme. I skrivende stund avsluttes det årlige møtet i Sovereign Grand Lodge. Mitt håp er at de planer for Ordenen på det amerikanske kontinent, som ble utarbeidet av den nå avgående Sovereign Grand Master, Charles Renninger, virkelig blir prolongert og videreutviklet. Disse planene setter krav til så vel Ordensmessig etisk og rituelt arbeid, som administrative arbeidsrutiner innenfor området IKT og synliggjøring i samfunnet.

I lys av den kritikken vi Europeere ofte retter mot Ordenens utvikling i USA og Canada, skal vi huske at loge- og leirmøter på det amerikanske kontinentet

EKS EUROPEISK STOR SIRE HARALD THOEN:

DET INTERNASJONALE

I fjor intervjuet De Tre Kjedeled daværende Europeisk Stor Sire, Harald Thoen, om situasjonen i Odd Fellow verdenen. Selv om ikke vår Orden utvikler seg i de store sprang og med hurtigtogsfart, er det stadige bevegelser og retningsvalg. Eks Europeisk Stor Sire Harald Thoen er muligens den europeer som vet mest om disse bevegelsene. De Tre Kjedeled har derfor bedt ham om å dele sine ob-

servasjoner med le internasjonale - eller livet til daglig leve etiske tanker at all opphav. Det gjør at som skjer med and

nepper har vært gjennomført med den verdighet, stil og innhold som vi kjenner i Norge i dag. Imidlertid vektlegges den humanitære siden av Ordenens virksomhet i langt større grad. Dette i tråd med hvorledes samfunnet er organisert, både politisk og kulturelt. Sentralt finnes det fond og stiftelser med til dels store midler, som Ordenen har bygget opp gjennom mange år. Disse fondene og stiftelsene, sammen med det utadrettede arbeidet de enkelte loger utøver, overstiger i stor grad det som gjøres i Europa. Som et eksempel kan det nevnes at Ordenen dekker kostnadene til et professorat ved Wilmers Eye Institute, ved John Hopkins Hospital i Baltimore. Dette instituttet regnes som et av verdens ledende institutter innenfor øye- og synsforskning. Instituttet utfører naturligvis også operasjoner.

– Det europeiske kontinent, og spesielt Norden synes nå å være det sterkeste ledd i den internasjonale Odd Fellow kjeden. Hvordan bedømmer du situasjonen i de europeiske jurisdiksjoner?

Ja, det europeiske kontinentet er uten tvil det sterkeste. Årsakene er nok mangeartede. Jeg har nevnt kulturelle forhold som ett eksempel. Ett annet er nok at ved innføringen av Ordenen i Europa fikk det rituelle arbeidet en dypere forankring.

Men selv i Europa har Ordenen gjennom årene utviklet seg forskjellig. Og da spesielt i årene etter 2. verdenskrig. Frem til i dag har det tegnet seg et bilde av en mellemeuropeisk gren og en nordisk. Som i forholdet til USA og Canada, så har det i Europa utviklet seg forskjeller innenfor det rituelle arbeidet i loger og leire. De mellemeuropeiske jurisdiksjonene, som består av Nederland/Belgia, Sveits og Tyskland, følger naturligvis Ordenens tradisjonelle ritualer. Men med norske øyne og ører vil vi nok si at dette i dag gjøres i en for moderat eller forenklet form. Forholdet til Et Høyeste Vesen og Guds bildet kan nevnes. Her er det i dag ideologiske forskjeller mellom sør og nord. Et ønske fra disse jurisdiksjonene er at kravet til; «å tro på et høyeste vesen som verdens

skaper og opprettholder», ved søknad om opptagelse i Ordenen, skal frafalles. Noe som de nordiske jurisdiksjonene naturligvis ikke bifaller. Nettopp dette kravet er jo én av de grunnleggende faktorene innen Odd Fellow Ordenen.

Det kan videre nevnes at krav til antrekk ikke lenger er som tidligere i mellom-Europa. Brødrene benytter nok fortsatt slips, men krav til mørk dress finnes ikke. Søstre benytter ofte bukser, også til arrangementer hvor vi ville kreve galla antrekk.

Det bør også nevnes at de mellom-europeiske jurisdiksjonene i de senere årene har hatt en svak tilbakegang. Jeg er personlig ikke i tvil om at en av årsakene er nettopp den at man i stor grad, har fjernet seg fra Ordenens kjerneverdier. Ordenens symbolske struktur og artefakter synes å ha liten verdi. Jurisdiksjoner med få medlemmer gir dessverre også dårlig økonomi, som igjen resulterer i høye kontingenter. Det siste kan naturligvis ha en betydning hva gjelder så vel tilgang som avgang.

Imidlertid øyner jeg en positiv utvikling idet Storlogene i Nederland og Belgia, Sveits og Tyskland nå har laget fremtidsrettede planer, med både kort- og langsiktige mål. Prosjekter i form av informasjon, opplæring og instruksjon er også igangsatt.

Selv om disse jurisdiksjonene har langt færre medlemmer enn vi i Norden, skal vi være klar over at de bidrar sterkt på det sosiale og humanitære plan innen sine jurisdiksjoner.

Den nordiske gren; bestående av Storlogene i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige, er den sterkeste i Odd Fellow verdenen. Det gjelder både antall medlemmer og aktivitet. En klar fordel for samarbeidet i Norden er naturligvis språket. Det letter kommunikasjonen og har gjennom alle år gitt Storembdsmennene innsikt i andre jurisdiksjoners arbeid og utvikling. Men også i Norden har jurisdiksjonene utviklet seg forskjellig. Tiden fra Innvielse til en mottar siste grad i loge eller leir, tiden hvor en søster eller bror gjennomgår en Ordensetisk dannelse, er forskjellig. Lovverket er i stor

PERSPEKTIV

**serne. Odd Fellow Ordenen er i sitt vesen
r kanskje bedre overnasjonal. Selv om Ordens-
s ut i loge og leir, er en av Ordenens bærende
e mennesker er likeverdige og barn av samme
ingen Odd Fellow kan være likegyldige til hva
re mennesker og ikke minst andre Ordenssøsken.**

grad forskjellig. Kravet til antrekk er ikke identisk. Den verdighet og høytidelighet, som vi finner i norske loger og leire, vektlegges ikke i samme grad i enkelte andre jurisdiksjoner. Jeg tør å gi uttrykk for dette uten derved å kritisere den utviklingen som finner, eller har funnet sted i andre land. Hver jurisdiksjon er en autonom enhet, innefor de rammer som er fastsatt i det Fribrevet som er utferdiget av The Grand Lodge of Europe I.O.O.F.

Som de fleste kjenner til består The Grand Lodge of Europe av de åtte Storlogene i Danmark, Finland, Island, Nederland/Belgia, Norge, Sveits, Sverige og Tyskland. I min forrige informasjon om Odd Fellow Ordenen i Europa, redegjorde jeg for at det også finnes loger og leire i Estland, Polen, Spania og Den Tsjekkiske Republikk, underlagt en av de nevnte Storlogene. Spesielt i Polen kan vi si at Ordenen har blomstret, underlagt Den Svenske Storloge. Våre polske søstre og brødre vil da også få sin egen Storloge i løpet av 2014.

– Sist nevnte du at noe synes å utvikle seg fjernt borte i øystatene i Asia. Hva skjer der og hvordan bedømmer du det?

Sovereign Grand Lodge, som har myndighet til å opprette Ordensenheter utenfor Europa, har i løpet av de senere år instituert loger i Nigeria og på Filippinene. Dessverre gjør SGL begrensede undersøkelser før loger blir instituert, og sannsynligheten for at de tre logene i Nigeria fortsatt vil være i aktivitet om fem år tror jeg er meget liten. Dette viser SGLs manglende innsikt i andre lands forhold. Logene på Filippinene har heldigvis fått ett bedre fotfeste. Dette skyldes nok et grundig arbeid av to – tre filippinske personer, som har introdusert Ordenen innenfor et studentmiljø. Såfremt de ildsjelene som i løpet av få år har klart å få instituert fem loger, en leir og en canton ikke går trett, men fortsatt deltar i utviklingen av Ordenen, så har jeg et håp om at den vil utvikle seg positivt i dette folkerike landet. Gjennomsnittsalderen på Ordenens medlemmer på Filippinene er ca. 20 år!

Eks Europeisk Stor Sire Harald Thoen.

– Er det andre forhold du synes vi spesielt skal ha øynene åpne for i tiden som kommer?

Ja, når jeg hører dette spørsmålet så er det faktisk det. Jeg har nevnt tilbakegangen i Amerika og Mellom-Europa hva gjelder antall medlemmer. Likeledes endringer i rituell fremføring og svak økonomi. Videre har de store jurisdiksjonene Sverige og Norge dessverre også nå tilbakegang.

Det eneste som er sikkert uten vedlikehold – er forfall. Odd Fellow Ordenen i Europa er på ingen måte inne i en forfallsperiode, men jeg synes å se manglende vedlikehold i enkelte jurisdiksjoner. Det kan synes viktigere å arbeide med organisatoriske forhold enn det å dyrke de Ordensetiske elementer som er basis for Odd Fellow Ordenen. Ja, vi er en Orden som skal og må forholde oss til samtiden, men vi er også en Orden som bringer med seg verdier som er tidsuavhengige. Disse, og arbeidet rundt disse, må vedlikeholdes. Vedlikeholdet er enhver embedsmanns ansvar, det være seg i en loge, leir eller Storloge. Bror Christian Wulff-Pedersen, gir i et intervju i DTK nr.

2/2012, uttrykk for de samme tanker. Vi må ikke glemme at vi er en verdibærende Orden. Avslutningsvis vil jeg si at til tross for de forskjeller som vi i dag kan registrere mellom Storloger og kontinenter, så er vi en Ordenen. Med basis i Ordenens opprinnelse og budskap til oss alle, må det tas strategiske grep slik at Ordenen ikke utvikler seg til å bli polariserende, hverken i forholdet Sovereign Grand Lodge versus Grand Lodge of Europe eller Norden versus mellom-Europa.

Ett avsnitt i H.M Kongens nyttårstale tilbake i 2007, gir etter min mening et fint bilde på den internasjonalisering vi også finner innen Odd Fellow Ordenen.

«I en tid preget av internasjonalisering og en moderne folkevandring, utfordres vi til å leve sammen på nye måter. I våre nærmiljøer må vi lære å verdsette hverandres særpreg, og i våre institusjoner og organisasjoner må vi lære av hverandres fortellinger og tro. I møte med andre mennesker, kulturer og religioner, ser vi også klarere hvem vi selv er, hva vi må ta vare på og hvilke verdier vi selv vil bygge våre liv på.»

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

Det var i oktober 2001 at det første Ordenshuset ble innviet i Oppdal. Rebekkaløge nr. 113 Sissihø fikk da tilhold i Skytterhusets 1. etasje. I februar 2002 skulle det også huse loge nr. 141 Fjellkjeden. Begge logene har hatt en god utvikling. I januar i år åpnet det seg en mulighet for et kjøp som ville gi begge logene og flere til et Ordenshus med alle fasiliteter for år fremover. En logesal med plass til minst 85 personer står nå klar. Spisesalene kan romme 160 personer, og det er romslige salonger. I tillegg får logene de kontor- og motelokaler som de kan drømme om. De Tre Kjedeledd ha snakket med Eks Overmester og formann i byggekomiteen, Ivar Sollie, om Ordenssituasjonen på Oppdal nå.

– Hva er historien bak de tre Ordenshusene på Oppdal?

Det første Ordenshuset ble innviet da Rebekkaløge Sissihø ble instituert 27. oktober 2001. Loge Fjellkjeden ble instituert 2. februar 2002. Begge logene hadde da tilhold i leide lokaler i Skytterhusets 1. etg.

Men spisesal og logesal måtte kombineres. Logesal måtte derfor rigges opp og ned til hvert møte. Denne arbeidsomme situasjonen varte frem til 2003. Da fikk logene også leid 2. etasje i Skytterhuset. Her ble det plass for permanent logesal og salong.

Ingen tenkte den gang på at også 2. etasje formelt måtte innvies til Ordensbruk. Dette korrigerste Stor Sire Morten Buan i 2011 da han var i Oppdal for å

TREDJE ORDENSHUS I OPPDAL – ALLE GODE TING ER TRE!

INTERVJU: KJELL-HENRIK HENDRICHSEN
ALLE FOTOS: LUDVIG KILLINGBERG

tildele en 50-års Veteranjuvel. Skytterhuset ble da innviet for 2. gang.

I 2012 hadde vi samtaler med Norlandia Eiendom om eventuelt å leie konferanse og restaurantdelen på Sletvold Park Hotell. Dette ble imidlertid for kostbart, og leieavtalen for kortsiktig. Planene ble derfor skrinlagt.

I januar kom Norlandia på banen igjen med tilbud om å kjøpe lokalene. Pris ble avklart, og en prosess med å få aksept i de respektive loger ble satt i gang. Finansiering kom på plass. 30. april møtte vi selger i Stortingsgaten 28 for å undertegne kjøpekontrakt.

1. juni fikk vi tilgang til lokalene, og 23. august, mer enn 1000 dugnadstimer senere kunne våre nye Ordenslokaler innvies. Man kan trygt si at det har gått fort i svingene.

– Hva slags omdømme tror du Odd Fellow Ordenen har i Oppdal?

Vår Orden er ung sett i et lokalhistorisk perspektiv. Mange kunne ha valgt å være skeptiske til oss. På tross av dette er 2% av Oppdals innbyggere medlem av Ordenen. Dette er personer fra alle samfunnslag og yrker. Disse har gjennom sitt medlemskap også frontet utadrettet

sosial virksomhet. Dette arbeidet har kommet folk flest i bygda til gode. Jeg tror derfor Odd Fellow Ordenen har god anseelse i bygda.

– Hva slags tanker har de to logene på Oppdal når dere nå står med et slikt storslagent Ordenshus?

Vi føler det nesten som vi har vunnet i lotto! Vi er herre i eget hus, og kan forme den Ordensmessige og den kommersielle delen av huset til beste for alle.

Gjennom dette håper vi å høste stor gevinst både hva gjelder Ordenens formål og rent økonomisk.

– Kan andre loger lære av deres erfaringer, eller har dere bare hatt uvanlig stor flaks?

Jeg vil svare på det med et sitat av Sir Winston Churchill: «Med et positivt tankesett kan man se det usynlige, føle det immaterielle, og oppnå det umulige».

Vi har hele tiden fokusert på mulighetene – derfor har søstre og brødre klart dette enorme løftet sammen, hånd i hånd. Prosessen har vært involverende og åpen. Skulle andre Ordensenheter med samme planer trenge råd eller vink, står vi parat til å bistå.

På forrige side: Det nye Ordenshuset på Oppdal.

De øvrige bilder på denne side: Interiørbilder fra det nye Ordenshuset på Oppdal.

Over: Eks Overmester og formann i byggekomiteen, Ivar Sollie og Stor Sire Morten Buan med den symbolske nøkkel til det nye Ordenshuset.

– Hvordan er de økonomiske perspektivene i et Ordenshus av denne størrelsen?

På kort sikt kjennes det tungt å måtte ta opp lån og sette seg i gjeld. På lang sikt ser vi at prisen på det vi har kjøpt ikke er større enn hva det koster å oppføre en enebolig. I tillegg skal alt være nedbetalt i løpet av 20 år.

Allerede siden overtakelsen i juni har vi hatt mye ekstern utleie til minnesamvær, fødselsdager og liknende. Opprettholdes denne takten er vi gjeldfri i løpet av 10–15 år. Med den positive ånden som er i våre to loger er jeg sikker på at vi skal klare dette.

– Fredag 23. august 2013 var jo en gedigen dag med to gjennomførte seremonier med Innvielse av Ordenshus, og deretter Storlogens installasjon av embetsmenn. Hvordan påvirker en slik dag dagliglivet i logene?

Vi fikk på et tidlig tidspunkt vite at Stor Sire med sine Storembetsmenn ville bære oss med sin tilstedeværelse både ved Innvielse og installasjon. Dette er vi

svært takknemlige for. Begge loger fikk et klart konkret mål å strekke seg etter. Det bygningsmessige måtte på plass. Dugnad måtte organiseres, og mer enn 1000 dugnadstimer er nedlagt på kun 84 dager. Med nesten 160 gjester er det også mye logistikk knyttet til bespising, samt at søstre og brødre måtte fordeles på de respektive seremonier slik at alle skulle få plass. I tillegg har noen av oss hatt roller som forberedelse av det rituelle. Summen av dette har knyttet søstre og brødre sammen. Vi har klart det fordi vi har spilt hverandre gode!

– Hvordan vurderer du rekrutteringen av nye medlemmer fra Oppdalsområdet på kort og lang sikt?

Vi skal fortsatt «skynde oss langsomt.» Vi har hatt en klar strategi på «kvalitet fremfor kvantitet.» Dette har gitt oss en fin progresjon i medlemsutviklingen. Vi har i stor grad klart å holde på medlemmene, samtidig som nye kommer til.

På lang sikt tror jeg at et synlig Ordenshus, med selskapslokaler som blir brukt av allmenheten, vil hjelpe oss med avmy-

stifisering av vår Orden og i tillegg hjelpe oss med rekrutteringsarbeidet.

– Har logene noen spesielle planer eller ønsker for fremtiden?

Vi vil utnytte det store potensialet som ligger i et nytt Ordenshus, og aktivt arbeide for å blåse liv i passive medlemmer, samtidig som vi vil forsøke å ha minimum to resipiender på hver innvielse fremover.

Med de store mulighetene som ligger i vår bruk, samt utleie av lokalene, vil Odd Fellow i Oppdal markere seg enda mer i lokalsamfunnet. Vårt mål er å ha kvalitet i alle ledd, også når det gjelder service ved utleie av selskapslokalene på Sletvold.

Vi tror derfor at inntekter ved utleie skal være en vesentlig del av husets inntekter, og dermed etter hvert kunne redusere belastningen på logene i Oppdal.

Odd Fellow Ordenen er i sitt vesen altruistisk. Den retter sin oppmerksomhet mot det å hjelpe andre. Dette er en del av arven fra Ordensfedrene. Denne innsikt gav Stor Sire Petrus Beyer videre til loger som måtte ha interne problemer. Ved å hjelpe andre, hjelper man seg selv. Dette er en av livets dype hemmeligheter som man må lete etter for å finne. Da Odd Fellow Ordenen fikk fotfeste i Norge, var det selvfølgelig det interne logearbeidet som hadde høy prioritet. Allerede på et tidlig tidspunkt i den første Stavangerlogens liv omkring 1900, pekte Beyer på at logen måtte komme i gang med hensiktsmessig sosial virksomhet, slik at man ikke henhfalt til selvopptatthet.

Da logen ble overflyttet til Kristiania i 1908, lå dette vismannsrådet fra Beyer langt fremme i bevisstheten. Allerede samme år var den revitaliserte loge i gang med sosial virksomhet til jul gjennom å delta i de såkalte «grøtstationer» for ubemidlede. Eks Stor Sekretær Arild Løken har skrevet et omfangsrikt historieverk om Veslehjemmet. Stor Sire Johan Midelthun sier i Loge nr. 1 Norges 25-års beretning i 1923 at «etter endt logemøte vandret brødrene om i byens gater i de stille nattetimer og diskuterte planen for et fremtidig humanitært virke. Under disse nattevandringene modnedes planen om å opprette «Veslehjemmet- et pleiehjem for arvelig belastede, nyfødte barn, et område som den offentlige sygepleie helt hadde neglisjert». Her gis det en begrunnelse for at nettopp dette innsatsområdet ble valgt. Området skrek etter innsats, men ingen hadde sett noen særlig mening i å gjøre noe med det, sier Løken. Men det begynte også å komme et helbredelsens lys i tunnelen også for denne gruppe barn. Den svenske legen og professor i medisin, Edvard Welanders hadde startet opp et arbeid for denne gruppe barn i Sverige. Han arbeidet mot alle odds. Men etter hver lyktes arbeidet. Opinionen ble oppmerksom både på gruppen av barn og ikke minst at arbeidet nyttet. Kjønnssykdommer, og ikke minst den beryktede og fryktede syfilis, var i store deler av samfunnet et tabu som de fleste var glade for at de slapp å ha noe med å gjøre. Barn med medfødt syfilis kunne stort sett se frem til et kort og miserabelt liv. De fleste av disse barna kom også fra fattige og meget vanskelige sosiale kår, sier Løken.

ODD FELLOW ORDE FØRSTE «LANDS

Men Welanders arbeid skapte en ny giv, og han bygget et spesialpleiehjem for barn med medfødt syfilis. Pleiehjemmet fikk navnet «Lilla Hemmet», et navn som i all sin nøytralitet også ble tatt i bruk i Norge. Det var neppe noen grunn til å utbasunere i nabolaget eller i andre sammenhenger hvilken lidelse disse barna hadde. De kunne ha det vanskelig nok fra før av. Danskene var først ute etter svenskene med å opprette sitt «Lille Hjem».

LOGE NR 1 NORVEGIA STARTET OPP

Da Norvegiabrødrene hadde unnnfanget idéen om å gjøre noe for den vanskeligstilte og forsømte gruppe av barn, ble det gjort en kartlegging av hele situasjonen for disse barna.

Hadde noen gjort noe før?

Ville et tiltak måtte stå helt ut for logens egen regning?

På disse to spørsmålene kom det frem ganske klare svar. Det hadde vært sporadiske initiativ til å etterfølge Welanders eksempel her i landet også, men forsøkene hadde strandet. På spørsmålet om

økonomisk støtte, var svaret at logen måtte stå for alle utgifter selv. Logen var nettopp kommet i gang med sitt virke etter noen års dvale i Stavanger. Den hadde på den tid i overkant av 50 brødre. Tretten av dem bodde fortsatt i Stavanger. Det økonomiske løftet ble derfor formidabelt for en liten og nystartet loge.

REBEKKASØSTRENES INNTOG

Men i mai 1909 skjedde det noe som gav oppmuntring til tanken om å sette i gang. Da ble landets første Rebekkaloge opprettet. Dermed steg antallet brødre og søstre i Oslo med 100%. Selv hundre mennesker var ikke stort i forhold til de arbeidsmessige og økonomiske perspektiver som Veslehjemmet førte med seg.

Arild Løken peker på at dette må ha vært en oppgave som fenget. For allerede senhøstes 1909 startet begge loger med å samle inn penger. Mye penger kom inn gjennom det som den gang kanskje var den viktigste form for innsamling til sosiale formål, nemlig basarer. Det ble også arrangert en rekke inntektsgivende aktiviteter som for eksempel veldedig-

ORDENENS SÅK»

hetskonsserter. Det har også åpenbart vært gitt en rekke direkte pengegaver.

SÅ BLE ODD FELLOW NORGE TRUKKET MED

Dette ble ikke en særoppgave for de to eldste logene. Så snart nye loger ble stiftet i hovedstaden, sluttet de helhjertet opp om oppgaven. De logene som etter hvert ble med var Rebekkalogene nr. 2 Urania og nr. 9 Caritas, og Odd Fellow logene nr. 2 Eidsvold og nr. 10 St. Hallvard.

Etter hvert som planene utviklet seg, ble også de økonomiske utsiktene bedre. Kristiania fattigstyre ga tilsagn om månedlig støtte til hvert av de innlagte barna. Dermed ble den daglige drift sikret. En egnet eiendom hadde man også fått leiet i Løkeberggaten 6, ikke langt fra St. Hanshaugen. Den gang var dette landlige omgivelser.

Hjemmets første bestyrerinne ble Rebekkasøster, frøken Olga Berg. Hun hadde et betydelig ansvar og vanskelige oppgaver med å skaffe hjelp til pleie av

barna. Dette var av forståelige grunner ikke lett. Apoteker Ingolf Seil ved Orion apotek påtok seg byrden med å levere gratis medisiner for den nødvendige behandling. Og prosekutor F. H. Hansteen sa seg villig til å foreta de nødvendige medisinske prøver for å følge den syfilitiske utvikling. Også dette arbeid ble utført gratis. Det medisinske tilsyn ble utført av overlege Kristian Grøn ved Ullevål sykehus. Men også en bror av Loge nr. 1 Norvegia deltok i dette tilsynet. Det var Johan Haavaldsen som den gang var reservelege ved Rikshospitalet.

Etter nærmere fire år med plantegning, sonderinger, finansiering, ansettelser, inngåelse av leieavtaler og istandsetting av hus, ble Veslehjemmet åpnet 2. juli 1912. Vi tar med hva Morgenposten skrev i sitt referat 3. juli 1912:

«Det af Odd Fellows planlagte Pleiehjem for hereditær syfilitiske smaabørn, aapnedes igaar under overvær af Direktør Berbom, Borgermester Marstrander, Overlæge Grøn, Pastor Eugene Hanssen, Advokat Sam. Johnson, frk. Dagny Kristensen m.fl. indbudne. Veslehjemmet ligger oppe i Løkebergsgaden ved Gjetemyrsveien og har en meget vakker og landlig beliggenhed. Den 2-etagers hyggelige villa er omgivet af en temmelig stor have og en indbydende gaardsplads, der rigtig egner sig til lekeplass for børn. Hjemmet kan huse 15 smaa, det er meningen de skal være smittefrie naar de kommer til Hjemmet, og ved hjælp af god pleie, kraftig mad og meget nysilet melk, haaber man at

hindre at sygdommen atter bryder ud paa de smaa.

4 smaapiger i 2-4 aarsalderen boede allerede paa Hjemmet, hvor de i sine smaa blaåtøiskjoler med forklæder tydeligvis allerede befandt sig meget vel. «Mor, mor! raabte de saasnart bestyrerinnen, søster Olga Berg, kun gik ned ad trappen. Hun havde allerede vundet de smaas hjerter.

Veslehjemmet bestaar af 6-7 værelser med stort badeværelse osv. Soveværelsene med de nydelige smaa jernsenge, holdt helt i hvidt, var lyse og luftige. I 1. etage var der havestue, spisestue, kjøkkenværelse. Søster Olga hjælpes i sit arbejde af 2 pleiersker og 1 pige.»

Arild Løken forteller videre at en rekke av disse barna vokste opp, og ikke få av dem kom senere i fosterhjem. Ikke minst må man fremheve at en del Odd Fellow brødre og søstre på Vestlandet åpnet sine hjem for en rekke barn. I dette arbeidet har Odd Fellow logene nr. 7 Ragnvald Mørejarl, nr. 11 Veøy og Rebekkaloge nr. 5 De Syv Stjerner gjort en stor innsats.

NYE MEDISINER REVOLUSJONERTE ARBEIDET

Etter hvert kom det nye medisiner som tok knekken på den fryktede sykdommen. Dermed slapp barn den forbannelsen det var å være født med syfilis. Veslehjemmet ble derfor avviklet i 1936, og Ordenen gikk inn for nye og store sosiale tiltak.

Gjennom de år Veslehjemmet eksisterte, utførte et hundretalls Ordensbrødre og Ordenssøstre en kjempeinnsats. Mange gjorde noe, mens noen hadde anledning til å arbeide med saken nærmest som et livsprosjekt.

I denne siste gruppen kom både bestyrerinnen, Rebekkasøster Olga Berg, og Johan Haavaldsen som i mange år arbeidet som gratis lege ved hjemmet.

UTFORDRINGEN TIL VÅR TID

Det er nå over 100 år siden ideen om Veslehjemmet ble unnnfanget. Selv om virksomheten nå har vært avviklet i nærmere 80 år, er det all grunn til å minnes dette i vår historie. De Tre Kjedeledd forteller nå historien for dagens søstre og brødre om de første logene som tok opp et sosialt tabu og løste det på en slik måte at Odd Fellow Ordenen kan se tilbake på det med stolthet, og trekke lærdom av det i en fremtid som fortsatt roper på Caritas – Barnhjerter som er navnet på mottoet for vår tredje leirgrad.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

DISTRIKT NR. 9 HÅLOGALAND

INTERVJU MED:
DSS VIVI SKYRUD UHRE

Av Kjell-
Henrik
Hendrichs

– Hvor lenge er det siden ditt distrikt ble opprettet og hvor lenge har du vært Distrikts Stor Sire?

Jeg har problemer med å finne nøyaktig når Rebekka Distrikt nr. 9 Hålogaland ble stiftet, men Odd Fellow Leir Hålogaland ble jo etablert i 1961, så jeg antar at det også er årstallet for Distriktet.

Vi har en Rebekkalair i Distriktet, nr. 11 Møysalen som ble instituert den 27. september 1986. Den har sitt domicil ved Ordenshuset i Harstad, men vi forsøker å dele møtene best mulig mellom Narvik og Harstad. Leiren holder sine møter tredje lørdag i måneden kl. 15.

For noen er det litt problematisk med leirmøter på lørdager, men dagen er valgt fordi vi har to timer reisetid hver vei.

En leid buss frakter alle matriarker fra henholdsvis Narvik til Harstad eller motsatt. Bussen går lørdag morgen kl. 10 slik at kollegiet kan holde sine møter og eventuelle øvelser i forkant. For de øvrige matriarker er det populært med en liten bytur på formiddagen.

– Hvor mange loger har du i ditt distrikt, når ble den eldste stiftet og når ble den yngste stiftet?

Distriktet har seks Rebekkaloger og en Rebekkalairforening. Den eldste Rebekkaloge er nr. 8 Midnatsol som ble stiftet 19. juni 1923 i Narvik. Den har således nettopp feiret sitt 90-årsjubileum. Institueringen skjedde dagen etter at Odd Fellow loge nr. 13 Malm ble stiftet, og begge feiret felles jubileum. Disse to er de første loger i Nord-Norge, noe som markerte et tidsskille i 1923.

Rebekkaloge nr. 23 Laboremus ble stiftet 11. juni 1960. Den holder

Intervju med Distrikts Stor Sire Vivi Skyrud Uhre

til i Harstad. Det gikk altså 37 år fra første til andre Rebekkaloge ble stiftet. Så kom Rebekkaloge nr. 77 Malmfrid 26. oktober 1985. Rebekkalogen holder til i Narvik.

Den gang var nyetableringen stor og det gikk slag i slag fremover da det bare gikk noen få måneder før Rebekkalogeloge nr. 81 Gjertrud Rask ble stiftet 15. februar 1986 i Harstad.

Åtte år senere ble så loge nr. 98 Issoleie stiftet 24. september 1994, i Narvik. Siste skudd – nemlig Rebekkaloge nr. 124 Hinnøy ble så stiftet den 1. desember 2007 i Harstad. Dermed har både Harstad og Narvik tre Rebekkaloger hver.

I tillegg er det etablert en Rebekkaforening i Lødingen med utspring fra Loge Laboremus. Foreningen er godt i gang, men håper på

bedre tilgang av nye søstre. Lødingen er et lite sted. De ønsker seg noen flere medlemmer før de etablerer en ny loge. Men vi jobber med saken.

– Hvordan har medlemstilveksten i distriktet vært i de senere år, og ser du noen spesielle utfordringer i denne forbindelsen?

Også i vårt område arbeides det kontinuerlig med rekruttering og ekspansjon.

Mitt inntrykk er at den beste rekrutteringsmåte er å avholde informasjonsmøter.

De gjester vi får med oss på disse får vi bedre anledning å snakke med, vi får vist frem våre logesaler, og vi får informert dem om hva vi er og hva vi står for. Vi ser tilveksten kommer stort sett i etterkant av infomøtene.

Over: Rebekka distriktsrådet i distrikt nr. 9 Haalogaland, sittende fra venstre: Sissel Frøseth Hansen, Loge nr. 77 Malmfrid. Steivor Fossli Olsen, Leir nr. 11 Møysalen, Åse-Gunn Dalhaug, Loge nr. 98 Issoleie. DSS Vivi Skyrud Uhre.

Stående fra venstre: Rut-Guri Langseth Nilsen, Loge nr. 8 Midnatsol. Sissel Johansen, Loge nr. 124 Hinnøy. Hilda Isaksen, Loge nr. 23 Laboremus. Siri Døsen, Loge nr. 81 Gjertrud Rask var ikke tilstede da bildet ble tatt.

Nede til høyre: Hovedmatriark Hilda Isaksen, Leir nr. 11 Møysalen

Det virker for meg som om Narvik arbeider tyngre enn Harstad og har en tilvekst temmelig lik avgang. Harstad har hatt økning i medlemstall alle de siste år og det virker som om nyrekruttering fortsatt går lettere der. Etableringen av Rebekkaloge Hinnøy og Foreningen i Lødingen har nok hjulpet en del.

Men dette er et område vi hele tiden må prioritere, og jeg tror det er svært viktig stadig å minne søstrene på at alle bør være fadder for en eller flere i løpet av sitt logeliv.

– Har ditt Distrikt noen spesielle utfordringer i forhold til andre Distrikter du kjenner til, og hvordan løses eventuelt disse?

Fjelloverganger, vinter og vår kan ofte være en utfordring. Det har hendt at bussen til Leirmøtet har måttet snu når det kommer snøras og snøstorm. Det er nok en spesiell utfordring i de deler av landet hvor været er en sentral faktor. Men ellers synes jeg ikke vi har spesielle utfordringer. Vi har et godt samhold mellom søstrene og en utrolig fin tone og omgangsform nå vi møtes i Leirmøter.

En sjelden gang kan jeg nok oppleve litt vennskapelig rivalisering. Distriktet består jo i hovedsak av to noenlunde like store byer, hvor det i begge råder stor patriotisme. Men også her synes jeg faktisk at vi er blitt rausere med hverandre enn tidligere. Alt i alt så er alle våre utfordringer bare positive og problemene minimale.

– Hvordan trives du i ditt embede som Distrikts Stor Sire og hvordan påvirker dette din oppfatning av Odd Fellow Ordenen?

REBEKKALOGER OG -LEIRE I DISTRIKT 9:

LOGE NR 8 MIDNATSOL, NARVIK	STIFTET 19.06.1923
LOGE NR 23 LABOREMUS, HARSTAD	STIFTET 11.06.1960
LOGE NR 77 MALMFRID, NARVIK	STIFTET 26.10.1985
LOGE NR 81 GJERTRUD RASK, HARSTAD	STIFTET 15.02.1986
LOGE NR 98 ISSOLEIE, NARVIK	STIFTET 24.09.1994
LOGE NR 124 HINNØY, HARSTAD	STIFTET 01.12.2007
LEIR NR 11 MØYSALEN	STIFTET 27.09.1986

I TILLEGG LØDINGEN REBEKKAFORENING

Jeg trives svært godt. Jeg har lært masse nytt, og blitt mye bedre kjent med mange nye flotte mennesker. Da jeg fortsatt er yrkesaktiv har det til tider blitt noe hektisk. Jeg er avhengig av fleksibilitet i jobben for å kunne utøve embedet slik det bør utøves, men hittil har det gått bra.

Det å bli kjent med innsiden av alle logene har vært svært givende og hyggelig. Hver gang jeg kommer fra mitt hjemsted Harstad til Narvik føler jeg meg mottatt som en dronning.

I dette embedet blir man jo svært synlig, og jeg føler det viktig at jeg er så korrekt som jeg klarer i min opptreden og fremstår som et best mulig eksempel i forhold til yngre søstre og i forhold til Ordensetiketten og en god væremåte. På den annen side er jeg jo også fortsatt den samme gamle Vivi overfor mine med-søstre.

Jeg pleier å si at én dag var jeg en ganske vanlig logesøster, mens jeg neste dag plutselig var blitt et orakel som skulle kunne svare på alle tenkelige spørsmål.

Men artig og utfordrende er det, og jeg trives.

Jeg er vokst opp med Odd Fellow Ordenen og mitt forhold til den har alltid vært positivt. Det har ikke endret seg etter at jeg trådte inn i dette embedet. Det må også nevnes at jeg setter pris på de utrolig givende og lærerike Storembedsmannsmøter jeg har fått være med på sammen med alle landets valgte og utnevnte Storembedsmenn.

– Er det noe du gjerne skulle ha gjort for å få Odd Fellow Ordenens etiske budskap mer og bedre ut i samfunnet?

Ja, jeg skulle gjerne gjort masse, men det er vanskelig og jeg vet ikke hva. Jeg tror at Ordenens deltakelse i TV2-gallaen og lysmarkeringen var viktige bidragstyper til å få ut vårt etiske budskap. Det er svært viktig at budskapet vi bringer ut er riktig, og at det fremføres med verdighet. Vi må aldri drive kommersiell markedsføring. Da mister vi vår etiske substans og det som gjør oss til en verdibærende Ordenen.

Noe skal og må være hemmelig og holdes innad ellers mister vi fort de verdien vi og våre budord står for.

DISTRIKT NR. 9 HÅLOGALAND

INTERVJU MED:
DSS STEINAR FORSAA

Av Kjell-
Henrik
Hendrichs

– Hvor lenge er det siden ditt distrikt ble opprettet og hvor lenge har du vært Distrikt Stor Sire?

Jeg vet ikke når Distrikt nr. 9 ble opprettet, men det er mulig at Distriktet ble opprettet samtidig som Storlogen ble etablert i 1920. Den første Distrikts Deputert Stor Sire for Nordlandene ble Jonas Magnus Bergstrøm, da Odd Fellow Ordenen kom til Nord-Norge i 1921. Da ble det etablert broderforeninger i Narvik og i Harstad. Dette skjedde med god hjelp fra loge nr. 3 Eystein i Trondheim. Og jeg har vært DSS fra september 2010.

– Hvor mange loger har du i ditt distrikt, når ble den eldste stiftet og når ble den yngste stiftet?

I Distrikt nr. 9 er det ti loger, en deputasjonsleir og 12. oktober i år vil det være to leirer – leir nr. 9 Hålogaland og leir nr. 26 Arkipel. Leir nr. 26 Arkipel blir altså den 26. Odd Fellow leir i landet, noe som vi opplever som en milepæl.

I 1923 – den 18. juni – ble den første logen nordom Trondheim instituert – loge nr. 13 Malm i Narvik. Denne logen markerte sine 90 år nå i september med Festloge og bankett sammen med Rebekkaloge nr. 8 Midnatsol som rundet 90 år – 19. juni.

Den gangen var det meningen at det skulle startes en Odd Fellow loge i Harstad samtidig som i Narvik. Men i referat fra da loge nr. 14 Polarlys ble instituert står det at tunge tider i Harstad i 1921 førte til at logen ikke kunne stiftes før i 1926. Da var det loge nr. 13 Malm som stod som moderloge. Senere er

DSS Steinar Forsaa.

Intervju med Distrikts Stor Sire Steinar Forsaa

det loge nr. 14 Polarlys som har vært den store drivkraft i mye av logearbeidet nordafor Saltfjellet. Denne logen er moderloge til sju loger – nr. 19 Thule i Tromsø, nr. 43 Nordlys i Honningsvåg, nr. 53 Vesteromd på Sortland, nr. 60 Hans Egede i Harstad, nr. 68 Landego i Bodø, nr. 118 Tore Hund i Harstad og nr. 143 Lodengia i Lødingen.

Den yngste logen i distriktet er loge nr. 143 Lodengia i Lødingen – instituert 8. mars 2003. Det siste skuddet på Odd Fellow treet er Harstad Broderforening 2013 som ble instituert 17. september nå i høst. Kanskje har vi en ny loge i Harstad om et år eller to. Loge nr. 60 Hans Egede vil være moderloge ved denne anledning som den har vært en rekke ganger før.

– Hvordan har medlemstilveksten i Distriktet vært i de senere år, og ser du noen spesielle utfordringer i denne forbindelse?

Medlemstilveksten i distriktet har etter mitt syn vært god. Det er litt forskjell på tilveksten til de forskjellige logene. Hva dette skyldes er ikke alltid like godt å si, men noen steder er det flere enn oss som ønsker å rekruttere medlemmer, og dette fører til en viss konkurranse med vår Orden.

Jeg tror at skal vi holde på de medlemmene vi har og skape god grobunn for nyrekruttering, må rammene rundt våre møter og innholdet på møtene være av god kvalitet.

Sist jeg sjekket medlemstallet i Distrikt nr. 9, var det registrert 1020

På bildet: Styret i Harstad Broderforening 2013, bak fra venstre: John Harald Ekman og Jan Mikkelsen. Foran fra venstre: Tor Eriksen, formann Alf-Eirik Johansen og Sigve Bertheussen.

På bildet: Leirkollegiet i Leir nr. 9 Hålogaland, bak fra venstre: 1. HM Kåre Edgar Miklegard, 2. HM Svein-Roar Myklevold, Kass. Christoffer Ellingsen, Skm. Ditlev Hanssen, Sekr. Jan T. Hanssen. Foran fra venstre: Eks HP Reidar Henningsen, HP Hugne Bergfald, Storrepr. Gunnar Handegård, YP Leif-Gunnar Hanssen.

medlemmer i logene og av disse er 537 medlemmer i leiren.

– Har ditt Distrikt noen spesielle utfordringer i forhold til andre Distrikter du kjenner til, og hvordan løses eventuelt disse?

Det jobbes godt i Distrikt nr. 9 og Distriktsrådet jobber med flere interessante oppgaver. En stor sak har vært forarbeidet til etablering av ny leir for logene i Lofoten og Vesterålen. En egen arbeidsgruppe med representanter fra de berørte logene har stått for jobben med å detaljplanlegge etableringen. Dette er et arbeid arbeidsgruppen har gjennomført på en utmerket måte.

Den største utfordringen i Distrikt nr. 9 er de lange reiseavstandene. Om en ser på strekningen mellom Harstad og Leknes, dreier det seg om ca. 25 mil. Det går med mye tid til reise og overnattinger når DSS skal besøke den enkelte loge.

– Hvordan trives du i ditt embede som Distrikt Stor Sire og hvordan påvirker dette din oppfatning av Odd Fellow Ordenen?

Jeg trives godt i embedet som DSS. Jeg har det privilegium at det i alle enhetene er dyktige mennesker som gjør en flott jobb for vår Orden. Det å møte så mange positive og hyggelige mennesker er en berikelse for meg personlig. Min oppfatning av vår Orden er at vi i dag er livskraftig og at vi har og vil rekruttere mange gode krefter som vil føre oss trygt inn i fremtiden. Fremtiden bygges jo på kvalitet og verdier.

– Er det noe du gjerne skulle ha gjort

ODD FELLOWLOGER OG -LEIRE I DISTRIKT 9:

LOGE NR. 13 MALM	NARVIK	1806 1923
LOGE NR. 14 POLARLYS	HARSTAD	2706 1926
LOGE NR. 53 VESTEROMD	SORTLAND	0604 1957
LOGE NR. 54 LOFOTKJEDEN	SVOLVÆR	0804 1957
LOGE NR. 60 HANS EGEDE	HARSTAD	0407 1959
LOGE NR. 77 NYKEN	STOKMARKNES	0411 1967
LOGE NR. 97 LODVE LANGE	NARVIK	0710 1978
LOGE NR. 118 TORE HUND	HARSTAD	1601 1988
LOGE NR. 124 TORE HJORT	LEKNES	0409 1993
LOGE NR. 143 LODENGIA	LØDINGEN	0803 2003
LEIR NR. 9 HÅLOGALAND	HARSTAD	0411 1961
LEIR NR. 26 ARKIPEL	SVOLVÆR	1210 2013
NARVIK DEPUTASJONSLEIR	NARVIK	
HARSTAD BRODERFORENING	HARSTAD	1709 2013

for å få Odd Fellow Ordenens etiske budskap mer og bedre ut i samfunnet?

Jeg har en følelse av at vi som Orden er for lite kjent i det norske samfunnet. Det er ikke så mange utenom våre egne rekker som kjenner til hva vi står for og hva som

er våre mål i arbeidet vårt. Vårt etiske budskap er verdifullt og godt. Vi bør etter min mening drøfte hvordan og prøve å finne egnede redskap til å nå flere med vårt budskap.

All stor litteratur og musikk er der for å skape erkjennelse, gjenkjennelse og refleksjoner. Skikkelser i denne sammenheng skaper mening for mange mennesker, ja hele generasjoner. Tenk bare på hva Ibsens rollefigurer har betydd for vår felles menneskeopplevelse og forståelse. «Han er som en Peer Gynt!» Sier du noe slikt, vil de fleste intuitivt ane hva du mener. Eller som Henrik Ibsen selv en gang utbrøt: «Hun ligner da virkelig på min Nora!» Nora i «Et dukkehjem» er en del av det norske persongalleri og felles kulturelle arv.

DEN STORE ALEXANDER PUSJKIN

Et av Pusjkins (1799-1837) hovedverker er verseromanen Eugene Onegin. Det regnes som et av russisk diktningens største mesterverk, både formmessig og innholdsmessig. Denne formen for romaner eller skuespill finner vi igjen i Ibsens «Peer Gynt» og «Brand» som begge er skrevet på samme måte, nemlig mest for å leses og ikke primært for å fremstilles på teaterscenen.

Selv om det er en rekke personer med i romanen, dreier de lange linjer seg om to sentrale skikkelser, nemlig Eugene Onegin og Tatjana Larina. Han er en ganske ung, sjarmerende og verdensvant type, ofte betegnet som det «overflødige menneske». Han har en tendens til å forbruke mennesker omkring seg, både kvinner og menn, både i kjærlighet og vennskap. Den norske strofen om at «jeg leker, men ikke for lenge», kan være en god karakteristikk.

I selskapslivet blir en pur ung Tatjana som så langt har vist hovedsakelige litterære interesser, kurtisert av Eugene Onegin. Han mener ikke mer med kurtisen enn han ellers gjør. Men hun legger mer i det. Og gjennom en natt skriver hun i litterære former ut et brev til Eugene Onegin som han får overbragt morgenen etter. Brevet er fullt av dype emosjoner og en oppriktig kjærlighet. Dette finner da Onegin ganske uinteressant, for for ham ligger mulighetene for større og mer interessante erobringer i fremtiden. Den fremtiden har han på ingen måte tenkt å la være å konsumere.

For ytterligere å understreke Eugene Onegins forbruk av mennesker, få vi innblikk i hvordan han flørter med sin beste venns forlovede, Tatjanas søster Olga, og havner opp i en duell med «sin beste venn». For Eugene er vennskap og kjærlighet forbruksvarer for egen tilfredsstillelse og overflattisk fornøyelse.

NÅR BLADET VENDES...

Mange år etter kommer Eugene Onegin hjem fra sine mange reiser og havner i St.

Alexander Pusjkin.

Pjotr Tsjaikovskij.

Pjotr Tsjaikovskij.

Ligner du på EUGENE ON

Petersburg. Han blir invitert til et større selskap hos fyst Gremin som også er en gammel krigshelt. Fyrsten presenterer sine unge kone for Onegin som straks oppdager at dette er den unge piken han for år siden vraket da hun var hjemme på godset til sin mor. Han merker nå at han virkelig er forelsket i henne. Ut fra

Eugene Onegins selvsentrerte karakter gjetter vi riktig når han nå skriver brev til Tatjana og forsøker å få henne til å forlate mannen til fordel for ham selv. Tatjana innrømmer både for Onegin og seg selv at hun faktisk fortsatt er glad i ham. Men det betyr ikke at hun bryter troskapen til sin mann, fyrst Gremin. Derfor avviser hun

Av Kjell-Henrik Hendrichs

EGIN?

tvært Eugene Onegins forslag, noe som er helt ubegripelig for ham.

PERSONLIGHET OG VERDI

Aleksander Pusjkin har gitt oss en fortelling som skaper beundring over hele verden for sin form. Verseformen med den berømte Oneginstrofen er blitt beundret,

også fordi han får frem både maskuline og feminine trekk i sine verseformer. Fornyelsen av verseformer finner vi også hos Henrik Ibsen, blant annet i diktet Terje Vigen.

Men med form alene, blir det ikke noe helhetlig mesterverk. Det er personkarakteristikkene og deres behandling av verdier som skaper dramaet.

Både Tatjana Larina og Eugene Onegin opplever kjærligheten. For Tatjana er kjærlighet ikke bare et spørsmål om en følelse, men også om et ansvar og en relasjon. Hun har et altruistisk kjærlighetsliv. For Eugene Onegin dreier kjærligheten seg om noe dypt egoistisk, om egen selvfredsstillelse.

Det er to forståelser av kjærlighet som kolliderer sammen i dette dramaet, og som gjør det verd å tenke igjennom gang på gang. For Tatjana er kjærligheten både blandet med trofasthet og plikt. Derfor fornekter hun heller ikke at hun fortsatt bærer kjærlighet til Eugene Onegin som hun engang hadde uttrykt det i brevets form. Men hun trekker motsatte konklusjoner av sin kjærlighet enn det Eugene Onegin gjør.

Kommentatorer til dette diktverket sier gjerne at verket innbefatter en konflikt mellom kjærlighet og stolthet. Jeg kan vanskelig se at Tatjana Larina avviser Eugene Onegin på grunn av stolthet. I så tilfelle legger man noe annet i stolthet enn det jeg gjør. Stolthet er ingen verdi, men en holdning. Tatjana avviser Eugene Onegin fordi hun har en altruistisk kjærlighet og ser livet som noe annet enn egoistisk tilfredsstillelse. Hennes kjærlighet er således verdibasert og ansvarsforankret.

I en sekvens i første akt forteller også både Tatjanas og Olgas mor om at hun giftet seg av plikt. En gammel barnepike forteller sin historie om at hun som livegen i det gamle russiske system bare ble «giftet bort». Tatjanas og Eugenes kjærlighet står i kontrast til disse to former

for tvangsekteskap. Men det dreier seg ikke om én kontrast, men om to kontraster. Den ene er den selvopptatte og egoistiske representert ved Onegin. Den andre er den altruistiske og trofaste representert ved Tatjana Larina.

Dette er operaens verdimeslige budskap.

PJOTR TSJAIKOVSKIJS MUSIKK

Verden har vel ikke mange som kan vise maken til musikalsk allsidighet som den Tsjajkovskij fremviser. I operaen Eugene Onegin farvelegger han følelsene og stemningen omkring dette rikholdige persongalleriet til Pusjkin på en måte som gjør det hele vakkert, men også farlig. Igjen kommer spørsmålet opp:

Går du i opera eller teater for å bli underholdt eller for å skaffe deg dypere erkjennelse? I Tsjajkovskijs operamusikk får du en estetisk og kunstnerisk nytelse av de sjeldne. Men i tillegg kan du stille det spørsmålet når forestillingen er over:

Har jeg en kjærlighetsoppfatning som samstemmer med Eugene Onegins, eller samstemmer den med Tatjana Larinas?

GI DEG SELV EN VERDIMESSIG OPPLEVELSE

Pusjkins roman er oversatt til nynorsk i 1992 og kan kjøpes. De beste oversettelsene er nok de engelske. Men en bedre idé er nok å skaffe seg en DVD med operaen av Tsjajkovskij. Jeg vil gjerne anbefale en innspilling fra 2012 med Mariss Jansons som dirigent i Stefan Herhems oppsetning fra Den nederlandske Opera.

Ellers skal Eugene Onegin spilles som ballett i Den Norske Opera til våren.

Og ellers spilles den i operahus over hele verden.

Dette er et verdidrama som mange bør kunne seg å reflektere over.

DIGITALISERING

av Odd Fellow tidsskriftene

De fleste Odd Fellows kjenner nå «De Tre Kjedeledd» som de får fire ganger i året og som til sammen inneholder nesten tohundre sider med stoff. Norsk Odd Fellow Blad som tidsskriftet het fra 1923, har kommet ut med ulik hyppighet, sidetall og typografisk utstyr og vært preget av en rekke redaktører med hver sin redaksjonelle linje. Mindre kjent er det nok i dag at Rebekkarådet (1933-2001) også i noen år hadde sitt eget blad, Rebekka-bladet. Alle disse utgavene av Ordenens tidsskrifter forteller en historie. Men så godt som ingen har hatt tilgang til dem. Når har Storlogen vedtatt at alle utgavene skal digitaliseres. Dermed bevarer vi vår historie. De Tre Kjedeledd har snakket med Stor Arkivar Knut Aslak Wickmann som har stått ansvarlig for prosjektet.

– Har det vært vanskelig å få utført et så stort digitaliseringsarbeid, Stor Arkivar?

Arbeidet med å digitalisere våre gamle dokumenter er tidkrevende, og krever i tillegg nøyaktighet og en stor dose med tålmodighet. Hver side som skal skannes er sitt eget lille prosjekt, men med glød og iver av våre hjelpere har dette arbeidet blitt til virkelighet for omverdenen.

– Hvem er det rent konkret som har utført arbeidet?

Uten frivillighet ville dette arbeidet ikke kunne latt seg realisere. Arbeidet har blitt utført av brødrene Toralf Didriksen fra loge nr. 56 Johan Middelthon, Inge Solheim fra loge nr. 132 Albert Schweitzer og Kjell-Gjermund Haugen fra loge nr. 153 Olavskilden. De har sammen side for side scannet inn alle Rebekkabladene fra 1946 og frem til det siste nummer i 1954, og om ikke det er nok – nå foreligger også alle Odd Fellow bladene fra 1923 og frem til 1950 på hjemmesiden vår. Jeg takker dem varmt for deres positive innsats for Ordenen.

– Hvordan skal man få tilgang på stoffet?

Det er meget enkelt. Gå inn på www.oddfellow.no og videre inn på «Nettavisen». Her vil du enkelt finne frem under linken på venstre side alt som inntil dags dato er scannet inn av alle Rebekka-bladene, og her legges også eldre utgaver fortløpende ut på nettet av Norsk Odd Fellow Blad som De Tre Kjedeledd het den gangen.

– Har De Tre Kjedeledd hatt mange forskjellige navn gjennom tidene?

Fra starten i 1923 het vårt magasin «Norsk Odd Fellow Blad», men dette ble endret i år 2000 til «Odd Fellow Bladet» som det het frem til 2007 da de ble endret til dagens navn som er «De Tre Kjedeledd».

– Går det an å ta ut artikler eller annet stoff man ønsker å lese fra disse digitaliserte bladene?

Her er en unik mulighet for alle søstre og brødre både i inn-/utland å hente artikler som kan leses i rolige stunder eller en kan finne en godbit som de enkelte kanskje kan dele med andre på våre ettermøter. Mange spennende artikler som viser at det vi i dag fokuserer på – ja det har søstre og brødre fundert på gjennom alle tider. Alt fra hvordan ettermøtene kan gjøres mer interessant, ekspansjon og ikke minst vårt sosiale bidrag landet rundt.

– Er det mange som kjente til Rebekkabladet fra før av?

Jeg har ofte besøk av søstre i vårt Museum i Storlogen, men at kunnskapen om Rebekkabladet er stor blant dagens Rebekkasøstre – vil nok være å overdrive. Men en skal jo ha i tankene at dagens søstre ikke var født på den tiden hvor dette bladet hadde sin storhetstid.

– Når kom Rebekkabladet ut, hvor stort var det og hvor ble det av det?

Den første utgaven kom 1. april i 1946 med 4 sider. Førsteutgaven fikk ingen god mottakelse, og Stor Sire Johan Middelthon tok det hele og fulle ansvaret for innholdet av bladet. Allerede i utgave to som utkom 1. januar 1947 hadde bladet en ny redaktør. Hun het Ragnhild Evjen og hadde oppgaven frem til siste utgave

Fra venstre ser vi brødrene Kjell-Gjermund Haugen fra med å digitalisere Odd Fellow Ordenens tidsskrifter.

i desember 1954 og da med 8 sider. I denne 7 års perioden som Rebekka-bladet utkom var det delte meninger blant søstrene om eget blad var det rette kontra det å være en del av fellesskapet innen Ordenen. På Rådsmøte høsten 1954 ble det fremsatt ønske om å rette en henstilling til Storlogen om å legge ned Rebekkabladet og bli en del av Norsk Odd Fellow Blad – noe Storlogen etterkom. Det bør bemerkes at redaktør Ragnhild Evjen var Rådspresident i Det Norske Rebekkaråd i perioden 1954 til 1958.

– Er det mer arkivstoff som vi ikke kjenner til og som nå vil bli gjort tilgjengelig for medlemmene?

Det er bare fantasien som sagt som setter begrensingene. Vi skal ikke se bort i fra

loge nr. 153 Olavskilden, Inge Solheim fra loge nr. 132 Albert Schweitzer og Toralf Didriksen fra loge nr. 56 Johan Middelthon, som har stått for arbeidet

at det vil komme mange «godbiter» fra Storlogens arkiver i årene som kommer. Vi har jo hatt en rekke Storlogemøter fra 1920 og frem til i dag hvor det ble gjort vedtak av vidtrekkende betydning. En del av disse vedtakene kommer nå i bind to av Ordenshistorien som nå er under skrivning. Gjennom bearbeidelser kan referatene gjøres tilgjengelige for interesserte medlemmer. Det samme gjelder de viktige drøftelsene som er ført på Storembedsmannsmøtene som fikk sin forsiktede begynnelse under Stor Sire Olaf Hallan i 1955. Her har Eks Stor Sire Oddvar Granlund gjort en dyptpløyende gjennomgang av alle møter fra 1955 og frem til vår tid. Norsk Odd Fellow Akademi vil bli en viktig pådriver for å finne frem relevant og interessant stoff fra arkivene og historien

glemsel. Vi har allerede skriftlig materiale som bare venter på publisering. Da tenker jeg ikke minst på det voldsomme innsamlings- og kommentararbeid som Eks Stor Sekretær Arild Løken har utført, blant annet i hans store arbeid om Veslehjemmet som er omtalt annetsteds i dette bladet.

– Hvor stor er interessen for slikt materiale tror du?

Jeg merker at interessen er stor ute i Odd Fellow verdenen. Vi må ikke glemme at i dag har vi søstre og brødre som på sine eldre dager flytter utenlands, og for utenlandsfarerne og oss som fortsatt er i Norge er det et grunnleggende ønske om økt kunnskap om Ordenen. Med dagens teknologi er det snart bare fantasien som setter begrensinger om hva som er

mulig. Etter hvert som materialet blir tilgjengelig for mange, vil også interessen øke. Tilgjengelighet og interesse henger nøye sammen.

– Har du noen flere synpunkter på et slikt digitaliseringsarbeid som du vil dele med oss?

Som sagt – dette er både tidkrevende og spennende for de som har tatt utfordringen med å hjelpe oss med å synliggjøre og frembringe våre skatter. Dette er et arbeid som gir ny innsikt om Odd Fellow Ordenens historie. Når jeg lytter på de som i dag digitaliserer dokumentene, sitter latteren løst når de leser det som skannes. Gårdagens utfordringer er nok ikke ulik dagens utfordringer.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

Over: Eks HM Kari Belgum og HM Lill Kraft Johnsen lytter intenst til foredrag.
Under: Eks HP Kjell Roar Skar delte sine erfaringer og kunnskaper med de nyvalgte Hovedmatriarker og Hovedpatriarker.

Fra 14. til 16. juni 2013 ble samtlige nyvalgte Hovedmatriarker og Hovedpatriarker samlet i Stortingsgaten 28 i Ordenens Stamhus for bevisstgjøring, erfaringssamling, kunnskapsøkning, erfaringsutveksling og inspirasjon. Den første samlingen av dette slaget skjedde for to år siden på samme tid. Da var restaureringsarbeidet ennå ganske nytt. Siden den gang har mye vann rent i havet, mange erfaringer er høstet og ny innsikt er vunnet. Antallet leire øker, og aktiviteten er økende over hele landet. I løpet av høsten kommer det to nye leire, en i nord og en i sør.

FEST OG UTVIKLING

Fredag 14. juni startet med en Festleir. Odd Fellow Ordenens seremoniell for Festloger og Festleir er ikke gradritualer, men ceremonier for å markere Ordensmessige

begivenheter. Festlogeceremoniene bærer klare logemessige preg. Det samme har seremonien for Festleir gjort. I denne samlingen ble det for første gang brukt en seremoni for Festleir som bar sterkt preg av leirens egenart. Under Festleiren holdt Stor Sire Morten Buan en tale hvor han trakk opp linjene for det restaureringsarbeidet som har pågått i noen år. Han pekte på at vi arbeider for å vinne tilbake den rituelle og verdimessige kraft som leirinstitusjonen opprinnelig hadde, og som den har tapt noe av på sin overføring fra USA, til Tyskland, gjennom Danmark og til Norge. Han poengterte at vi skal ha ikke mindre leir, men mer leir, og en mer opprinnelig og ekte leir. Han brukte også en formulering som er fremkommet under de senere års arbeid og som karakteriserer noe av forskjellen på loge og leir, nemlig erkjennelsen av at «I logen er den store verden lukket ute, mens vi i leiren står midt i den store verden.» For alle deltakerne var denne festleiren en helt ny og annerledes opplevelse.

Etter denne dramatiske opplevelsen,

NY INNS PÅ VEIEN

gikk alle inn til Den Grønne Sal hvor Eks DSS Jan A. Nielsen på vegne av Kunnskapsnevnden presenterte det nye utviklingsprogrammet for leirens samtlige grader, både for matriarker og patriarker.

DRAMATURGI OG FORDYPNING

Lørdag 15. juni ble todelt på to måter. For det første ble det kjørt separate samlinger for henholdsvis matriarker og patriarker. Og for det annet fikk begge grupper et todelt opplegg. I hver gruppe ble det gjennomført et gradsspill, og deretter ble alle leiregradene for henholdsvis matriarker og patriarker gjennomgått med påfølgende drøftelser.

For matriarkene gjennomførte Rebekkaleir nr. 17 Troens Grad, og for patriarkene gjennomførte Odd Fellow leir nr. 12 Akershus Patriarkgraden. Fremføring av Ordenens grader både i loge og leir er det definitivt viktigste vi kan arbeide med i Odd Fellow Ordenen. Det er i våre ritualer at Ordenens verdier og livsanskuelse kommer til uttrykk. Dette er erkjennelse som er i ferd med å tydeliggjøres hos alle som er kjennere av Ordener i sin alminnelighet og Odd Fellow Ordenen i særdeleshet. Les bare hva den nyvalgte Europeiske Stor Sire, Lars Fryklund, sier i intervjuet med ham annet steds i dette bladet.

Rebekkaleir nr. 17 Christiania og Odd

SIKT OG LÆRDOM TILBAKE TIL RØTTENE

AV KJELL-
HENRIK
HENDRICH

Fellow leir nr. 12 Akershus hadde begge lagt ned et betydelig arbeid i forståelsen og fortolkningen av gradsinnholdet i sine dramatiske fremvisninger. Det var samstemmighet både fra matriarker og patriarker om at disse gradsframvisningene var noe av det ypperste noen hadde sett. Derfor legges det nå en standard i gradsarbeid som vil medføre en heving og verdiøkning over hele landet. Det må være en riktig prioritering.

«ET ØRKENLIV»

Introduksjonsprogrammet «Et Ørkenliv» ble også presentert og kommentert. Dette introduksjonsprogrammet er primært myn-
tet på nye matriarker og patriarker, men kan også gi mer erfarne patriarker og matriarker ny innsikt og forståelse for den opprinnelige leir. Disse presentasjonene ble gjort av hhv. Stor Sekretær Svanhild Sandem og Spesial Deputert Stor Sire Randulf Meyer. Hovedmatriarkene Eva Møllerop Djupvik og Kari Belgum og Hovedpatriarkene Ove Gloppen og Kjell-Roar Skard gikk gjennomde erfaringer de har gjort seg så langt i eksperimentfasen (siste år).

Etter dette gikk Stor Marsjallene Toril Skougaard og Thore Fredrik Gruner gjennom gradsritualet for leirene med Stor Redaktør Kjell-Henrik Hendrichs som kommentator.

Bildet i sentrum: Dep. Stor Sire Tove Aalborg, Stor Marsjall Toril Skougaard, Stor Sekretær Svanhild Sandem og Stor Skattmester Svanhild Ljosland i konsentrasjon under øvelser til dramatiske fremføringer.

Øverst: Stor Sire med utenlandske gjester fra Sverige, Danmark og Finland.

Nederst: Eks DSS Jan A. Nielsen med Wenche. Jan A. Nielsen ble behørig berømmet for sitt Ordensarbeid og sitt arbeide i Kunnskapsmevnden under dette møtet.

HVOR ER VI? HVOR SKAL VI?

Søndag 16. juni startet med Stor Sire Morten Buans foredrag om «Leiren i dagens samfunn.» Han viste til hvordan en større bevisstgjøring av leirens egenart vil bidra til å gjøre leirarbeidet mer meningsfullt for et moderne menneske som lever et moderne liv. Deretter gjennomgikk han de utviklingstrekk han har observert over hele landet når det gjelder restaureringsarbeidet. Noen leire har kommet svært langt, mens andre ikke har fått samme driv. Men de undersøkelser som er gjort viser at det er en kompakt majoritet blant både matriarker og patriarker som opplever restaureringen som meget positiv.

Etter dette la Stor Redaktør Kjell-Henrik Hendrichs frem sin nye redegjørelse om Leirinstitusjonens tilblivelse, historiske utvikling og symbolske innhold. Redegjørelsen finnes nå i alle leire og kan kjøpes i Kanselliet.

I enhver leirslagning er det både et for- og ettermøte som skal preges med innhold. Disse perspektivene ble gjennom-

gått av de samme Hovedmatriarkene og Hovedpatriarkene som tidligere hadde lagt frem sine erfaringer.

Avslutningsvis trakk Stor Vakt Geir Småvik frem Kunnskapsnevndens erfaringer med restaureringsarbeidet i leirene, før det hele ble avsluttet som det åpnet med en lukning av det nye opplegget for Festleir.

TILBAKEMELDINGENE

I etterkant av et møte merker man raskt hva slags effekt det har hatt. Tilbakemeldingene er at slike inspirasjons- og kunnskapssamlinger for nyvalgte embedmenn i leirene gir deltakerne en betydelig startkapital, ikke minst for å fullføre det påbegynte restaureringsarbeid. Et slikt seminar er verd hver krone av hva det koster. Alle de nyvalgte har også fått med seg et nettverk av matriarker og patriarker som har samme oppgave. Det gir en mulighet for kontakter og erfaringsutveksling som vil vare langt ut over tre hyggelige dager i juni 2013.

OM ORDENE EGOISME OG EGOIST

Vi har alle et ordforråd. Noen har et stort og andre har et lite ordforråd. Man behøver ikke være språkforsker for å skjønne at de ordene vi har er formet og preget av våre behov for ord og til bruk i vårt daglige liv. Bor du ved havet og har sjøen som næringsvei, vil du nok kunne beskrive havets mange fasetter og alle de dyr og fisker som lever i det bedre enn en landkrabbe. Er du bosatt i en by, er det helt andre sider av tilværelsen enn å ro og fiske som former ditt språk. Også yrkene har sine spesielle språkformer.

SAMSPILLET MELLOM MENNESKER

For å forstå hverandre har vi en mengde ord som beskriver hvordan vi tenker og føler. Vi sier om hverandre at vi eksempelvis tenker ansvarsfullt, ensidig eller helt på siden av det som er rimelig i en sak. Vi beskriver hverandre som hensynsfulle, bøllete eller som vinglete. Med en gang vi bruker slike karakteristikker, merker vi også at

andre responderer med sine betraktninger. Hele livet går med på å beskrive og justere våre omgivelser og medvandrere, sannsynligvis i håp om å forstå mer av dette uhyre kompliserte samspillet som hele tiden skjer mellom oss mennesker.

Det oppstår også nye ord som gir oss nye innfallsvinkler i vår omgang med medmennesker. I tidligere tider levde de fleste i små grupper og antall mennesker du møtte gjennom et liv var ikke mange. I dag kan et menneske i løpet av én dag treffe flere mennesker enn det en av våre forfedre traff i løpet av et helt liv.

Ikke minst har vi i de senere år fått inn begreper fra den engelskspråklige verden som beskriver samspill som vi kanskje ikke har hatt paralleller til tidligere. Jeg velger som eksempel begrepet «name dropping». Dette beskriver at du i samtalen løp nevner navnet på en fortrinnsvis viktig person. Hensikten er at dette kjennskapet skal virke som en døråpner for deg. I det gamle stammesamfunnet hadde noe slikt neppe noen betydning, mens det i dag kan bety mye å «låne» en annens persons berømmelse. At det forholder seg slik ser vi

ganske tydelig i den omseggripende kjendisdyrkelse.

EGOISME OG EGOIST

Jeg overhørte en samtale i en forretning for kort tid tilbake. Det var et par barn under skolepliktig alder som hadde en heftig diskusjon der den ene slynger ut mot den andre: «Du er virkelig en forbanna egoist, du!»

Ordet egoist er helt åpenbart hva noen kaller et fremmedord, ja til og med fra det foraktede latinske språk. Ego er et personlig pronomen og betyr ganske enkelt «jeg».

Egoisme betegner en person som er selvopptatt uten at vi legger inn mange nyanser.

Når vi sier til en person at hun eller han er en egoist, mener vi at vedkommende er selvopptatt. Ordet har nok en negativ valør. Men alle er vi jo også nødt til å være egoistiske i en viss grad. I den gamle læresetningen om at «du skal elske din neste som deg selv», ligger det jo en forutsetning om at du skal elske deg selv.

Verre enn å være egoist er det vel når vi karakteriserer en person som egosentrert.

Da har vi med personer å gjøre som er så selvopptatt at de ikke klarer å interessere seg for andre i det hele tatt. Man kan få mange gode samtaler både i daglig sosial omgang og i logger ved å sette i gang en samtale om folks oppfatning og definisjoner av begrepene egoisme, egoist og egosentrert.

ALTRUISME OG ALTRUISTISKE

Der ordet egoist hører hjemme også i barns vokabular, er det ganske mange voksne som hverken har hørt eller bruker begrepene altruisme og altruistisk. Ordenen stammer også fra latin og er også det personlige pronomen «du». Altruisme er også å være orientert mot andre. En altruistisk person er altså en som har vilje og evne til å være opptatt av sine medmennesker.

Når vi sier at Odd Fellow Ordenen er altruistisk er det fordi den orienterer seg mot andre menneskers ve og vel. Våre fire budord er det tydeligste kjennetegn på dette. Hvis du ønsker å:

- hjelpe de trengende
- oppdra de foreldreløse
- besøke de syke
- begrave de døde

er du klart altruistisk. Når Odd Fellow Ordenen er altruistisk, er det også Ordenens hensikt å påvirke alle sine medlemmer om å bli det samme. Noen klarer det på en til dels imponerende måte. Med for de fleste er det vel slik at vi gjerne skulle ønske at vi klare dette i enda større grad. Da får vi fange mottoet til Paulus som sier: «Ikke at jeg allerede har grepet det, men jeg strekker meg etter det.» Lykke til med ditt eget arbeid på dette å bli mer altruistisk. Andre vil merke seg det.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

«Vi er visst i ferd
med å vende oss
til at valgløfter
ikke er til for å
holdes.»

Inge Lønning (1938-2013)

SAGT, TENKT OG LEST

«Å inngå et kom-
promiss er kunsten
å dele en kake slik
at alle tror de har
fått det største
stykket.»

Winston Churchill (1874-1965)

«Det blir aldri løyet
så mye som før
valget, under krigen
og etter jakten.»

Otto von Bismarck (1815-1898)

« DEN STORE
NÅDELØSE SYND
– DET ER DEN
SYND Å MYRDE
KJÆRLIGHETS-
LIVET I ET
MENNESKE. »

HENRIK JOHAN IBSEN
(1828-1906)

« Alle born
treng
kjærleik,
serleg dei
som ikke
fortener
det. »

Ivar Eskeland (1927-2005)

«Vi kan ikke
alle gjøre store
ting. Men vi
kan alle gjøre
små ting med
stor kjær-
lighet.»

Moder Teresa (1910-1997)

« Det viktigste er
ikke å finne ut
hvem som har rett,
men hva som er
rett. »

Thomas Huxley (1825-1895)

«Ved å leve synder
vi. Den som ikke
vet det, vet ikke
hva synd er, men
heller ikke hva det
er å leve!»

Alf Larsen (1885-1967)

Leir nr. 1 Norge ble instituert 3. november 1919. Stor Sekretær James Lot Ridgely uttrykker i sin historiske fremstilling at «*There was great enthusiasm and the usual energy for working the new machinery; an encampment room was filled up, emblems, implements and suitable regalia were procured and the «encampment» was duly instituted in the Grand Lodge Hall on the 6th of July, 1827*». Dette var ikke tilfelle da leir Norge ble stiftet. Ordenshistorikeren K. I. Branæs sier like ut at leiren egentlig ble opprettet for å kunne etablere Storloge i Norge. Derfor var det ingen som tok fatt i de vesentlige forskjeller mellom loge og leir, noe som er helt sentralt for å få frem leirens egenart og sentrale, etiske perspektiver.

– Leir Varde har ord på seg for å være en pådriver og fornyer av leirarbeidet, Eks Hovedpatriark Ove Gloppen. Hva sier du til en slik kompliment?

Først og fremst må jeg si takk; og så må jeg være snar å legge til at jeg takker på vegne av mange. Endringsvilligheten har vært upåklagelig, og hele perioden med omlegging har vært svært positiv. De mange positive tilbakemeldinger fra leirens patriarker har vært en drivende og inspirerende kraft i endringsarbeidet. Og så er det jo kjempehyggelig å registrere at vårt arbeid blir verdsatt i hovedstaden. At Storlogen og Storembetsmennene ser alt det gode arbeidet som drives av oss ute i «provinSEN».

– Leir nr 2 Varde var jo også en vandreleir på samme som leir nr. 1 Norge var det alene i mer enn tredve år. Hvordan artet dette seg?

Leirens Embedsmenn reiste i mange år mellom Haugesund, Kristiansand og Stavanger. Dette var en tid med utrolige opplevelser for de involverte, og mange rare fortellinger er blitt oss fortalt av de som deltok. Foregangsmennene gjorde en fantastisk innsats som etter hvert resulterte i leirer både i Kristiansand og Haugesund. Det var lange avstander og reisene foregikk med overnatting og frakt av mye utstyr mellom stedene. Det ble utviklet tette vennskapsbånd mellom de mest sentrale aktørene på disse reisene. Vi har nok en liten teori om at det var i denne krevende tiden at grunnlaget ble lagt for den kvalitetsutøvelse som kjennetegner vår leir i dag. Embedsmennene satt i sine embeder over flere valgperioder, noe som nok også bidrog til terping på detaljer i gradspillene og replikkene. Når en slik kultur blir «mindsett» så ender det med

LEIR NR 2 VARDE HA 60 ÅRS

en stadig iver etter å overgå det forrige kollegiet. Det å stadig måtte opptre for nye grupper skjerper aktørene, noe vi også merker i dagens situasjon når vi får besøk utenfra. Enda et argument for å besøke hverandre på tvers av distrikter.

– Da restaureringen av leirinstitusjonen begynte for 4-5 år siden var leir Varde tidlig på hugget. Hadde dere egentlig startet dette arbeidet før også?

Vi hadde tidlig «følere» ute fordi noen hos oss hadde hørt at noe var på gang.

Kontakter inn til Storlogen ble aktivisert, materiell og kunnskaper ble brakt til veie, og bearbeidingen internt ble satt i gang.

Flere i embedskollegiet på den tiden var nettopp valgt inn, og timingen og budskapet for et skille i forhold til logen og logesalen ble svært godt mottatt. Disse nyvalgte har vært, og er, nå grunnstammen i det gjennomførende og videreførende kollegiet.

– Hvordan er restaureringsarbeidet mottatt og blitt gjennomført hos dere?

Nesten samstemt positivt. Noen få innkjøringsproblemer er identifisert, vi har

justert litt og kjørt på videre. Etter det første HP-seminaret hvor den nye innredningen og gjennomføringen ble offisielt presentert, bar det hjem for å få resten av kollegiet med. Vi arrangerte en sommertur med alle påtroppende valgte embetsmenn, Eks HP og DSS der vi etter lange og til dels kraftige drøftelser endte opp med samstemt: Dette løser vi! Tror jeg vil påstå at vi, på denne sommertur, nærmest også løste vår måte å gjøre om logesalen til ørkenområde velegnet for leirslagning. Gjennomføringen har i grove trekk vært identisk med de planene vi la denne kvelden.

– Det er alltid noen foregangsmenn og noen bremseklosser. Hvem har vært pådriverne i leir Varde?

Det tidligere nevnte embedskollegiet var i samlet flokk foregangsmennene med full støtte fra første stund fra de som måtte, i kraft av sine verv, uttale seg. Bremseklossene har vi ikke hatt. Bemerelsesverdige positivt er eneste riktige uttrykk. Tilropene fra sidelinjen har vært viktige drivere i vårt arbeid.

– Er det noen spesielle grunner til at leir

R MER ENN ERFARING

37
48

Varde har gått så sterkt inn for restaureringen av leirarbeidet?

Hovedgrunnen er at vi ser på leirarbeidet som en viktig del av videreutviklingen av de verdier logen tilfører Ordensmedlemmene. En videreføring ut i en ukjent livsvandring symbolisert ved en ørkenvandring i Paran er ikke riktig å gjøre i de samme omgivelser som logearbeidet foregår i. Det ble viktig for oss å få vise overfor våre medlemmer at det var en forskjell og dermed pirre leirmedlemmenes nysgjerrighet ved å tilby noe annerledes.

– Hvordan går det med de nye opplærings- og utviklingsprogrammene?

Jo – takk som spør! Vi har akkurat nedsatt en prosjektgruppe som skal fordype seg i dette materiellet for å gjøre det lett tilgjengelig for alle. Vi ønsker å gi alle leirmedlemmer et tilbud om å få de samme kunnskaper som idag blir tilbudt alle nye leirmedlemmer. Altså medvirke til at alle kommer på en og samme plattform. Samtidig ønsker vi å gi opplæring til de som skal være læremestere i utviklingsprogrammene. Gi de et forståelig og lettfattelig verktøy som de kan

anvende i sitt viktige arbeid for vårt felles kunnskapsløft.

– Sør-Rogaland har jo faktisk to Rebekkaleire i distriktet. Ser vi noen tendens til at det snart blir en ny Odd Fellow leir i distriktet også?

Vi ligger i grenseland i forhold til lokalitetene. Om fremmøtet på det jevne øker med 10% så vil vi sprengte lokalene og da vil leiren måtte deles. En deling vil danne grunnlag for ytterligere vekst slik vi alltid opplever ved knoppskyting.

Vil tro at vi innen neste embedsperiode må gjøre et valg om deling. Påtroppende HP sa i sin tiltredelsestale at han var innstilt på å kjøpe inn klappstoler slik at alle får sitte. Dette tyder på ambisjoner om å sprengte grenser i 2013-2015.

– Hva har leirarbeidet gitt deg personlig?

Meget! Det har gitt meg anledning til å bli kjent med langt flere Ordensmedlemmer enn brødre i min egen loge. I tillegg har budskapet selvsagt blitt utdypet og videreført i annen drakt.

Jeg er Leir Varde sine patriarker meget takknemlig for at de ga meg muligheten

til å fungere i forskjellige roller, nå til sist som HP. Disse roller gir en unik mulighet til å studere og forstå tekstene og budskapet på en tettere og dypere måte. Jeg har også, ikke minst, fått muligheten til å lede arbeidet med innføringen av den nye innredningen. Dette har gitt meg muligheten til å utøve rollen på min personlige måte, samtidig som verdighet og stil har hatt stor fokus. Arbeidet har vært kjempeinteressant og resposen overveldende. Gjennom HP-rollen har jeg fått utøvd deler av den under frie forhold;. Det har gitt meg mange spennende øyeblikk hvor jeg har spurt meg: hvordan dette ville gå, og ikke minst ville bli oppfattet?

Jeg har virkelig fått oppleve hvordan vi som patriarker kan bygge hverandre med oppmuntring og positive holdninger.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

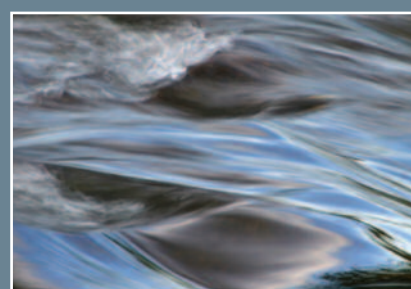
Sitatet:

«I logen er den store verden lukket ute. I leiren står vi midt i den store verden!»

Randulf Meyer

FELLESSKAP OG TOLERANSE

KILDEN

Skogens viker skrider nedad
til fjellbekkenes rytme...

Vil de finne kilden,
må du gå oppover, mot strømmen.
Tren deg frem, søk, gi ikke etter,
du vet at den finnes her et sted
– Hvor er du, kilde...?
Hvor er du kilde?!

Stillhet ...

Bekk, skogsbekk,
avslør for meg ditt utsprings
hemmelighet!

(Stillhet – Hvorfor tier du?
Så omhyggelig du har skjult
ditt utsprings hemmelighet.)

La meg få stenke mine lepper
i kildevannet, føle friskheten,
den livgivende friskheten.

Johannes Paul II,
fra Romersk Triptykon

Som medlemmer i Odd Fellow Ordenen er vi alle en del av et stort fellesskap. Hva betyr dette fellesskapet for oss? Jeg håper vi alle føler en stor glede ved å høre til i logen vår. Vi deler opplevelsene i logesalen, og vi deler ettermøtene. Som det er sagt tidligere, har vi alle et stort ansvar for at alle blir en del av dette fellesskapet, denne vi-følelsen. Ingen skal behøve å føle seg utenfor.

Fellesskap betyr ikke at vi alle skal tro, tenke og føle det samme. Man kan godt være en del av dette fellesskapet og ha sine egne meninger og hevde dem, men vi må ikke glemme å lytte til hva andre har å si. Det å akseptere at andre oppfatter ting på en annen måte enn oss, er en del av den toleransen Ordenen prøver å oppdra oss til.

Selv om vi trives og har det godt i logen, må vi aldri la fellesskapet bli et mål i seg selv. Ritualene og budskapet er og skal være det viktigste. Det er dette som skal føre oss fremover i arbeidet med oss selv, mot det å forhåpentligvis kunne bli bedre medmennesker.

I logesalens fellesskap blir vi gitt Ordenens budskap og formaning. Vi blir vist veien gjennom ritualer og etisk belæring. Hver og en av oss må med dette som bakgrunn, velge den veien vi vil gå. Den kan ikke bli den samme for oss alle, og det må vi tolerere. Målet for vandringer derimot, er det samme: toleranse, omsorg, medmenneskelighet og en rekke andre av alle de gode ordene for samvær og fellesskap. Jeg tror vi alle kjenner på oss når vi har valgt rett vei, men vi vet like sikkert når vi har gått feil! Selvbekreidelsen slår inn med

sine spørsmål om hvorfor jeg valgte som jeg gjorde. Dette blir også et ledd i min utvikling, et ledd i å lære meg selv å kjenne. Jeg må også lære meg å tolerere andres veivalg. Jeg kan ikke alltid kjenne de beveggrunner som ligger bak. Vi blir stadig minnet om at misunnelse og dømmesyke ikke hører oss til. – Dette er også en del av toleransen i fellesskapet.

Ordenens viktigste ressurs er alle våre medlemmer, det store VI. Hver og en er betydningsfull for å få Ordenen til å fungere, nå og i fremtiden, og det er viktig å kunne oppfatte sin innsats og sitt bidrag som meningsfylt. Embedsmennene gjør en stor og viktig jobb og det fortjener de takk og respekt for. Men uten bidrag fra alle som trofast møter opp uten å ha embeder, ville logen være fattig. Disse er viktige for fellesskapet, det er disse som med sin deltagelse kan skape den gode og tolerante logeånd.

Jeg føler meg ofte privilegert som får lov til å være en del av dette fellesskapet vårt. Det å kunne ha et sted å gå til hvor jeg opplever det logesalen byr meg, og deretter på en ganske vanlig hverdag kunne sitte ned ved et vakkert bord og nyte fellesskapet. Jeg tror det er mange der ute som ville trives med dette. Utfordringen er å finne dem!

Avslutningsvis et gruk av Piet Hein:

*Hele problemet for toleransen
er som sædvanlig at holde balansen;
ikke gi' intoleransen en chance
og slet ikke selv blive intolerance.*

Tove Aalborg
Dep. Stor Sire

Vin og fotball!

HØRER DE SAMMEN?

Når folk tenker på fotball tenker man jo ofte på øl, i alle fall om det er engelsk fotball det er snakk om. Men flere og flere fotballag starter opp

samarbeid med vinhus. Verdens kanskje mest kjente fotballklubb, Manchester United, er ikke noe unntak. «De røde djevlene» fra nord-England har virkelig

funnet en samarbeidspartner som passer bra i «Casillero del Diablo» som nettopp betyr djevelens kjeller. Grunnen til dette litt rare navnet var at han som startet opp vingården i 1883 satte ut et rykte at deler av vinkjelleren var besatt av djevelen. Dette ryktet laget han for å skremme bort tyver og banditter. Denne chilenske vingården er ikke noe småbruk, men sør-Amerikas største vinprodusent. De lager viner basert på rene druesorter. Her kan du velge den druetyper du liker best. De har en rekke viner fra de vanligste druetyperne som Cabernet Sauvignon, Merlot og Pinot Noir. Det er jo verd å merke seg at disse navnene ikke er navn på vinmerker, men på berømte druesorter. Det er et betydelig antall druesorter i verden fra disse tre som nesten alle kjenner, til noen som vi aldri hører om.

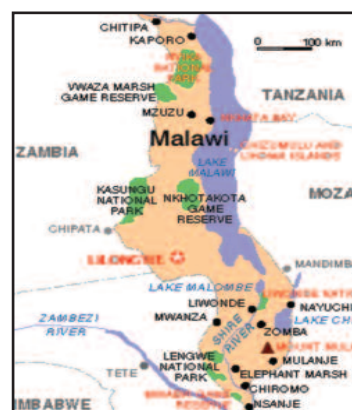
Manchester United er et fotballag beundret over hele verden. Slik er det også med disse vinsortene. De er kjent og dyrket av folk over hele verden. Og druene nytes i mange land. Dette er lett-drikkelig viner uten alt for mye kompleksitet. Dette er helt klart viner som vil gå hjem hos de fleste. Ikke minst er det viner som passer godt for lommeboken for folk flest. De ligger på litt over hundrelappen for de syv variantene som finnes på vinmonopolet. Jeg vil gjerne trekke frem Cabernet Sauvignon, vinen som kanskje er den mest solgte som jeg syns har en fin litt fyldig smak med en fin ettersmak som ikke er vanskelig å bruke som en drikkevin. Men den passer også til sterk mat. Siden vi nå kan tenke oss at vi er i sør-Amerika, kan den lett drikkes til taco om du har det på fredager. Skal du ha lam på bordet, noe som man ofte har på høsten, kan du velge Shiraz- utgaven. Skal du ha et skikkelig flott lammemåltid, er det en absolutt mulighet å spandere på seg en litt finere vin som kan gjøre et alminnelig måltid om til en gastronomisk opplevelse.

På et fotballag er det jo spillere til å utfylle alle de roller og funksjoner som spillet krever. Slik er det også med vinmerkene. Det finnes viner i både hvit og rose hvis man ønsker det i stedet for den sedvanlige røde vin.

Manchester United er den første av de store klubbene i England som fokuserer på vinsamarbeid. Dette er altså en ny trend. Det blir spennende å se om pubene på fotballøya går over til å servere rødt i glasset før kamp. I Italia er det allerede ganske utbredt. Og om du er Fiorentina-supporter kan du glede deg over vinen Soffocone av Bibbi Graetz som jeg skal skrive om en annen gang.

God vinopplevelse og skål.

Kjell-Gabriel Hendrichs

GLEDELIG BYGGESTART I NGABU

AV KJELL-
HENRIK
HENDRICH

Arbeidet på tomten for den nye SOS-barnebyen i Ngabu i Malawi startet 1. september i år. Så da er vi i gang. Planlagt ferdigstillelse er årsskiftet 2014/2015. Da skal de femten familiehusene etter hvert bli fylt av barnlig glede og god omsorg for barn som virkelig trenger det.

DEN SÅRBARE STARTEN

Barnebyen vil bestå av femten familiehus med kapasitet til 150 barn. Barna vil få en helt ny hverdag med god omsorg. De får bo i barnebyen til de kan klare seg selv og har fått sin yrkesopplæring eller utdanning. Biologiske søsken vil få bo i samme SOS-familie og med samme SOS-mor. Overgangen fra et lutfattig liv til trygghet, omsorg og beskyttelse er svært krevende. Relasjoner skal bygges mellom mor og barn og mellom barn. Barna vil trenge tid for å bli trygge. Trygge på at maten de får servert og på kjærligheten de nå opplever ikke skal ta slutt. SOS-mødrene vil stå overfor store og viktige utfordringer. En og en vil barna flytte inn i barnets nye familie. Hver enkelt relasjon mellom SOS-mor og barn trenger tid for starte på den beste måten. Den tiden skal de få.

I tillegg til SOS-barnebyen vil det også bli bygget en grunnskole for 320 elever og en barnehage for 90 barn. Her skal elever fra lokalsamfunnet og fra barnebyen utvikle seg til beste for Ngabu, Malawi og seg selv og sine.

Å STYRKE UTSATTE FAMILIER

Gjennom Familieprogrammet vil mer enn 2000 barn i sårbare familier få en styrket hverdag med matsikkerhet, skole og inntektsskapende aktiviteter for familiens voksne omsorgspersoner. Dette skal gi bærekraft for den enkelte familie og for hvert barn, en bærekraft som også skal gi drivende ringvirkninger til hele Ngabu. Familieprogrammet er halvveis til full kapasitet - tusen sårbare barn og deres familier hjelpes allerede.

Mor Mwanasha nye hverdag

Mwanasha er enke og mor til seks barn, forlatt av sin siste ektemann. Familiens hverdag var fortvilende og kampen for mat til barna løpende. Bare et av barna gikk på skole. Familien er nå inne i SOS-familieprogram og har fått et nytt hus. Det beste med det nye huset er at de er tørre under regntiden. Trenger ikke å flytte alle tingene sine rundt hele

tiden i et forsøk på å holde dem tørre. Nå har de et ordentlig sted å sove og de føler seg trygge.

Den eldste datteren på 20 år, Daliso, deltar nå på yrkesopplæring i søm i regi av Familieprogrammet. Planen er at Daliso vil få tilgang til noe kapital gjennom salg av det hun lager under opplæringen. Da kan hun bli med i en spare- og lånegruppe når dette kommer i gang i Ngabu og på den måten spare seg opp enda mer kapital. Hun vil også få utstyr til å starte opp egen skreddervirksomhet etter opplæringen.

Alle barna i skolealder går nå på skolen og familien mottar skolepenger fra SOS-familieprogrammet til de av dem som går i secondary school. Primary school er gratis i Malawi.

Videre lokal opprusting

I det fattige Ngabu er nedslitt til det ubrukelige. Det vil bli arbeidet også for å ruste opp den lokale skole og det lokale sykehus. Dette er en del av det omfattende programmet som SOS-barnebyer nå har startet.

Å REALISERE VÅRE BUDORD

Vennskap – Kjærlighet og Sannhet er Ordenens viktige etiske programposter. Gjennom alt det vi nå har gjort, hvert lys vi har tent, hver krone vi har samlet inn og gitt, vil nå våre kjerneverdier spres i Ngabu og til de tusener av barn som vil nye godt av SOS-barnebyers arbeid. «Vissheten om at alt vi har gjort og alt vi har delt faktisk hjelper til å oppdra de foreldrelose og hjelpe de trengende gir oss fornyet bekreftelse på betydningen av Odd Fellow Ordenens verdier» sier Stor Sire Morten Buan. Han gleder seg over at vi nå er viktige skritt nærmere ferdigstillelsen av SOS-barnebyen i Ngabu i Malawi.

Trygghet før åpningen

Når byggeprosjektet er ferdigstilt, vil barnebyen sakte men sikkert bli fylt med trygge og gode SOS-mødre og barn som vil få en ny og bedre hverdag. Det er både for barnebyen, for de nye omsorgspersonene og ikke minst for barna en meget sårbar fase. Fortvilelse, frykt og angst skal bytte plass med trygghet, glede og tillit. I hvert barnesinn og i alle de nye relasjoner som skal skapes. Denne tiden trenger barna og barnebyen å få ha i fred. De skal få konsentrere seg om seg selv og sin egen hverdag, for å få den nye tryggheten i sine liv på rett spor.

Derfor vil ikke åpningen av den nye Odd Fellow-barnebyen finne sted før i 2016, om det blir i vår- eller høsthalvåret gjensstår å se. Det er mange som har meldt sin interesse for å bli med og forarbeidet og planleggingen til denne viktige begivenheten er i gang.

Fakta om Ordenen

- Den første Odd Fellow loge i vår Ordensgren ble instituert 26. april 1819 i Baltimore i staten Maryland i USA. Den fikk navnet Lodge No: 1 Washington
- Den første Odd Fellow leir ble instituert 6. juli 1827 i Baltimore, USA. Den fikk navnet Encampment No: 1 Jerusalem
- Vår Ordensgren kom først til Tyskland i 1870
- Vår Ordensgren kom til Danmark i 1878
- Den første norske Odd Fellow loge, nr. 1 Noreg, ble instituert i Stavanger 26. april 1898
- Den første norske Rebekkaloge, nr. 1 Sct.a Sunniva ble instituert i Kristiania 28. mai 1909
- Den første norske Odd Fellow leir, nr. 1 Norge, ble instituert i Kristiania 3. november 1919
- Den Norske Storloge ble instituert i Kristiania 7. august 1920
- Den første norske Rebekkalog, nr. 1 Oslo, ble instituert i Oslo 26. april 1980

Status

Odd Fellow Ordenen i Norge har pr. september 2013:

- 154 Odd Fellow loger
- 129 Rebekkaloger
- 25 Odd Fellow leire
- 25 Rebekkalogere
- 12 152 Odd Fellow brødre
- 10 767 Rebekkasøstre
- Totalt 22 919

Ordensquiz

15 spørsmål

1. Hva hvor ligger det siste innviede Ordenhus i Norge?
2. Hva het den siste Presidenten i Rebekkarådet i Norge?
3. Hvilke to norske loger fyller 100 år nå i 2013?
4. Hva het den publikasjonen Rebekkarådet utgav fra 1946 til 1954?
5. Hvem var den sentrale redaktør for denne publikasjon?
6. Hva heter den sist innviede Odd Fellow loge i Norge?
7. Hva er det motsatte av altruisme?
8. Hvor mange millioner ble innsamlet gjennom den siste Landssaken?
9. Når ble den første, norske Odd Fellow leir instituert?
10. Når ble Den Norske Storloge instituert?
11. Når ble den første Rebekkalog instituert?
12. Hvem er søster Stor Skattmester?
13. Hvor og når ble Norsk Odd Fellow Akademis andre symposium arrangert?
14. Når fikk Odd Fellow Ordenen i Norge sin egen publikasjon og med hvilket navn?
15. Hva er navnet på den svenske Odd Fellow Ordenens publikasjon?

- SVAR:
1. På Oppdal og innviet 23. august 2013
 2. Lillemor Johnsen
 3. Rebekkaloge nr 2. Urania og Odd Fellow loge nr 2 Eidsvold
 4. Rebekkalogbladet
 5. Ranghild Evtjen
 6. Loge nr. 155 Munkholmen i Trondheim, innviet 24. august 2013.
 7. Egoisme
 8. Vel 26 millioner
 9. I Kristiania 3. november 1919.
 10. I Kristiania 7. august 1920
 11. I Oslo 26. april 1980
 12. Svanhild Ljosland
 13. I Bergen fra 30. august til 1. september 2013
 14. Norsk Odd Fellow Blad ble utgitt første gang i 1923.
 15. SOFT - Svensk Odd Fellow Tidning

ODD FELLOW TOR

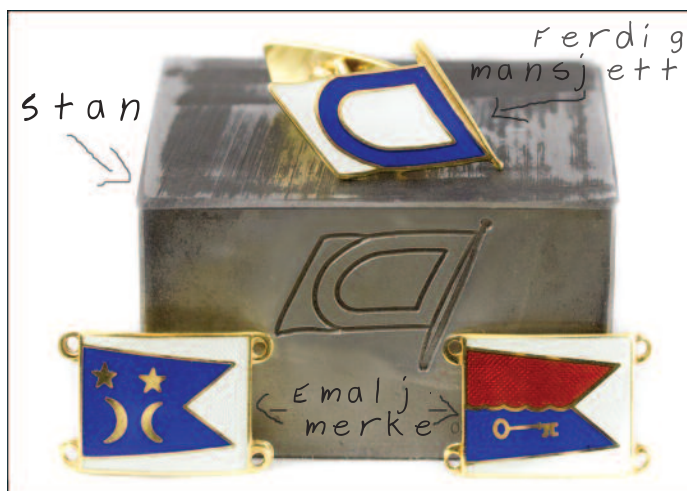
BRANSJE/FIRMA	KONTAKTPERSON	TELEFON	E-POST	POSTNUMMER
ADVOKATER				
Bull & Co Advokatfirma AS	Jan-Erik Grundtvig Sverre	23 01 01 01	www.bullco.no	0203 OSLO
BEGRAVELSESBYRÅ				
Odd Abbedissen Begravelsesbyrå	Odd Abbedissen	55 15 40 90		5147 FYLLINGSDALEN
BILGUMMI				
Western Bilgummi AS	Kjell Western	32 22 74 00		3400 LIER
BIL – NY – BRUKT – VERKSTED				
Varden Bil a/s	Jens Erik Jensen	52 81 45 00	post@vardenbil.no	5542 KARMSUND
BILLAKKERING				
Lakk Service AS	Bjørn Martin Nernes	52 77 39 00	martin@lakk-service.no	5563 FØRRESFJORDEN
BILSALG				
Nymo Bil AS	Kjell Nymo	75 50 79 00	post@nymobil.no	8041 BODØ
BRANNSIKRING				
N.R. Brannsikring A/S	Steinar Jansen	52 71 73 44		5501 HAUGESUND
BRANNUTSTYR				
Braco AS	Einar Glenhøj	32 22 66 70		3420 LIERSKOGEN
BUSSTRANSPORT/REISEARRANGØR				
Turistbussen Ålesund	Geir Gjerde	70 14 33 16	geir@turistbussen.no	www.turistbussen.no
CATERING				
Beths Deli	Elisabeth Krakeli Skippervold	916 13 206	beths@bethsdeli.no	1397 NESØYA
DAMEKLÆR				
Womens Wear/Elinette		73 10 72 83		7327 SVORKMO
Zig Zag	Reidun Persson	22 43 06 90		0257 OSLO
DAME- OG HERREKLÆR				
Brudehuset – Sjuls Design	Anja Sjuls	416 97 823	www.sjuls.com/loga	3110 TØNSBERG
EIENDOMSMEGLING				
Boli a/s	Odd Bjørn Hofstad	928 06 490	obh@boli.no	7715 STEINKJER
ELEKTROENTREPRENØRER				
Elektro Nord a/s	Trond R. Jensen	74 16 78 00	firmapost@elektro-nord.no	7725 STEINKJER
FERIE OG FRITID				
Drømmeboliger i Spania til leie	Terje Olsen	911 08 100	www.casa-as.no	1617 FREDRIKSTAD
FRISØRER				
Lille Salong	Lill Kraft Johnsen	22 35 65 13		0173 OSLO
GLASSMESTERE				
SNE Glasservice A/S	Einar Rafoshei-Klev	38 26 16 21		4517 MANDAL
GRAFISK ARBEID				
Njord Kompetanse	Jon Esben Johnsen	948 71 810		1344 HASLUM
GULLSMED				
Opro Produkter AS emaljeverksted	Ole Petter/June Rasch-Olsen	22 17 50 50		0184 OSLO
HOTELL				
Bardu Hotell	Patricia Sørensen	77 18 59 40		9365 BARDU
Mosjøen Hotell AS	Bård Bergrem	75 17 11 55		8651 MOSJØEN
Rica Maritim Hotell	Johan Hjelmaas	52 86 31 00		5501 HAUGESUND
HYBLER/LEILIGHETER				
A/S Stortingsgt 28	Ole Fjelldal	22 01 20 40		0161 OSLO
KJØKKEN/INTERIØR				
E Import a/s	Tom Johansen	35 55 52 22	www.eimport.no	3915 PORSGRUNN
KRANER OG LØFTEUTSTYR				
Munck Cranes A/S	Ola Skrondal	915 99 605	ola.skrondal@munck-cranes.no	
MALERMESTER				
Velde's Malerservice og Fargehandel	Jan Erik Lima Velde	52 82 47 50		4276 VEDAVÅGEN
MURMESTER				
Hedmark Murmesterforretning A/S	Einar H. Hernes	62 81 49 23		2212 KONGSVINGER
REGNSKAP				
Administrasjon og Datatjenester AS	Tor-Petter Stensland	53 65 19 20		5750 ODDA
Advis AS	Viggo Bjørk	52 80 88 80	viggo.bjork@advis.no	5501 HAUGESUND
Dønland Regnskapservice A/S	Arne-Kristian Dønland	77 60 69 30	akd@donland.no	9002 TROMSØ

TORGET

ANNONSERING • ADRESSEFORANDRINGER •
OPPSIGELSER • ENDREDE PERSONDATA OSV. •

HENVENDELSE TORILL.SOLLI@ODDFELLOW.NO

BRANSJE/FIRMA	KONTAKTPERSON	TELEFON	E-POST	POSTNUMMER
REISEBYRÅ Oppland Arrangement AS	Anders Lunde	61 12 06 00	post@opplarr.no	2890 ETNEDAL
RENSERI/VASKERI Marthes Renseri Trøndelag	Sivert Lian Opdahl	74 82 14 88	www.marthes.no	7500 STJØRDAL
REKLAME Medieverket Haugesund Reklamebyrå	Trond Birk	52 70 93 40	trond@medieverket.no	5536 HAUGESUND
RØRLEGGER Porsgrunn Rørleggerforretning A/S Tindeland Rør – Aut. Rørlegger	Jens-Petter Engh Arne W. Tindeland	35 93 09 00 971 81 350		3917 PORSGRUNN 5500 HAUGESUND
SNEKKER Jøndal & Hoff A/S	Jan Jøndal	67 98 05 20		1472 FJELLHAMAR
STORKJØKKEN Klovning Storkjøkken a/s	Jan Klovning	52 70 04 50	post@storkjokken.net	5519 HAUGESUND
STORKJØKKENUTSTYR Storkjøkkenservice a/s	Kjell Bjørnar Wennevik	934 62 550	kjell@storkjokken-service.no	7725 STEINKJER
TANNLEGE Tannlege MNTF Kristian Lunde	Kristian Lunde	22 83 05 10		0161 OSLO
TRAFIKKSKOLE Gerds Trafikkskole a/s Andersen Trafikkskole	Gerd Johnsen Freddy Andersen	51 89 31 90 901 01 645	gerd@gerds.no	4013 STAVANGER 5516 HAUGESUND
TRYKKERI Nils Sund Boktrykkeri A/S	Kjell Selvaag	52 70 33 70		5500 HAUGESUND

Opro Produkter AS kan lage merker av det meste: en skisse, en logo eller et bilde. Vi hjelper firmaer og andre aktører frem til en tilfredsstillende løsning. Så snart en stanse har blitt laget, står kunden fritt til å lage hva de vil: pins, mansjettknapper, anheng, skjorteknapper og så videre. Vi produserer det meste av Insignier til Odd Fellow Ordenen, og pleier et nært samarbeid med Odd Fellow Utstyr.

Ta kontakt for mer informasjon!

opro@opro.no

TRENGER DU NY LIVKJOLE? ELLER NYTT LOGEANTREKK?

Gjennom en av Europas ledende produsenter av livkjoler tilbyr vi et kvalitetsprodukt basert på de beste tilgjengelige materialer i 50 % ull og 50 % polyester. Vi leverer størrelsene 46, 48, 50, 52, 54, 56 og 58. Livkjolen kommer med sort vest og benklær direkte fra importør til kun kr **2.490,-** + porto og oppkravsgebyr. **Full bytte og returret.**

LIVKJOLE.NO
KVALITET TIL PRISBEVISSTE KUNDER

Bestill på: 24 timers ordreteltelefon: 62 52 86 66
Faks: 62 52 86 61 E-post: post@livkjole.no
Adresse: Livkjole.no, Postboks 6, 2301 HAMAR
www.livkjole.no

Livkjole.no drives og eies av TLC. © 2008-2013. TLC All rights reserved. TLC, Postboks 6, 2301 HAMAR

Artikler fra ODD FELLOW UTSTYR

Art. nr. 11088
Gilde kuvertkaraffel
Kr. 720,-

Art. nr. 11033
Skjorteknapper
Kr. 795,-

Art. nr. 11032
Mansjettknapper
Kr. 820,-

Art. nr. 11089
Kjedelednål m/stener
Kr. 150,-

Art. nr. 11081
Handlenett
sort m/logo
Kr 70,-

BESTILLINGSLISTE FOR ODD FELLOW UTSTYR:

Det tas forbehold om prisendringer. Ved bestillinger under kr 100,- tillegges et gebyr på 30,-. Porto tillegges.

Art. nr.	Betegnelse	Antall	Pris
10173	Flaggstang for bordflagg/vimpel		155,-
10176	Båttflagg/gjesteflagg		90,-
10177	Båtvimpel		90,-
11002	Regalieveske i kunstskinn		475,-
11010	Odd Fellow Historie Bind I		315,-
11020	Slipsnål sølv m/kjedeledd rød emalje		510,-
11025	Rødt slips i silke m/kjedeledd		135,-
11026	Sort slips i silke m/kjedeledd		135,-
11027	Hvit sløyfe for livkjole		100,-
11030	Slipslenke m/gull kjedeledd		1 385,-
11032	Mansjettknapper forgylt, hvit emalje m/kjedeledd		820,-
11033	Skjorteknapper for livkjole forgylt, hvit emalje m/kjedeledd		795,-
11035	Jakkemerke i gull, liten størrelse		495,-
11036	Jakkemerke sølv/forgylt		175,-
11037	Belte i skinn m/kjedeledd på spennen		425,-
11038	Slipsklype		200,-
11039	Slipsnål sølv/emalje		450,-
11040	Anheng i gull m/doublekjede		1 160,-
11041	Rebekkafigur i glass		505,-
11042	Tresokkel til Rebekkafigur		50,-
11050	Rebekkaring gull m/emalje		2 550,-
11051	Lenkering for brødre (oppgi ringmål:)		2 975,-
11052	Lenkering for søstre (oppgi ringmål:)		1 700,-
For ringer er det ca. 4 ukers leveringstid			
11061	Hansker i skinn, hvite, str. 6 1/2, 7, 7 1/2, 8, 9, 9 1/2, 10 (str.)		180,-
11063	Vanter crepé, hvite, herre		158,-
11064	Hvite vanter one size		130,-
11065	Julekort m/konvolutter, pakke á 15 stk.		88,-
11066	Livkjoleskjorte, (str.)		675,-
11067	Hvit skjorte, (str.)		360,-
For skjorter kan det være opptil 8 ukers leveringstid			
11068	Paraply herre, sort m/kjedeledd		100,-
11069	Paraply dame, sort m/kjedeledd		100,-
11070	Silkeskerf dame, m/kjedeledd, 90 x 90 cm		280,-
11071	Oval hvit bildecad, m/lim bak, min. 10 stk.		10,-
11072	Oval hvit bildecad til bruk på innsiden av bilrute, min. 10 stk.		10,-
11074	Kalosjer for herrer, Moccasin, S, M, L, XL		286,-
11075	kalosjer for herrer, Commuter, S, M, L, XL		286,-
11081	Handlenett m/kjedeledd		70,-
11082	PC skulderveske m/kjedeledd i rødt		390,-
11083	Krus m/kjedeledd i rødt		69,-
11084	Veskeholder m/kjedeledd		45,-
11085	Pashmina-sjal i ull/silke		410,-
11086	Piquet skjorte hvit m/kjedeledd i rødt, str. L, XL, XXL		190,-
11087	Piquet skjorte sort m/kjedeledd i gull,, str. M, L, XL		190,-
11088	Gilde kuvertkaffel 4-pack m/kjedeledd inngravert		720,-
11089	Kjedeleddnål m/stener		150,-
11092	Utredning om logesalen		25,-
11093	Utredning om leiren		25,-
11094	Odd Fellow Akademiets Årbok 2012		50,-

Navn:
 Adresse:
 Postnr.:
 Telefon dagtid.:

ODD FELLOW UTSTYR

Stortingsgaten 28
 0161 OSLO
 Tlf.: 22 83 92 50
 E-post: of.utstyr@oddfellow.no

KJÆRE LESER

Foto: Jon Esben Johnsen

Landssaken som ble påbegynt i 2011 og avsluttet nå i 2013, ga et formidabelt resultat på over 26 millioner kroner. Da jeg tenkte over dette, dukket etter hvert tre sitater opp for meg hentet fra to norske og en finsk forfatter.

- Det første er hva Henrik Wergeland skrev til Herman Foss etter at flaggsaken ble løst i 1837.

«Nu hvil Dig Borger! Det er fortjent.

Nu løst er Flagget. Dit Værk er endt.»

Det er grunn til å si til alle som har deltatt i Landssakens mange faser og multiple tiltak at det er grunn til å være tilfreds med resultatet. I begynnelsen løftet nok noen på øyebrynene da de så skissen og målene for innsamlingen. Noen har kanskje i sitt stille sinn tenkt at «målet er flott, men vi kommer aldri til veis ende med et slikt gedigent prosjekt.» Men nå er vi ved veis ende. Nu hvil deg Borger

Det forekommer meg relevant å minne om symbolikken i bunten av staver, denne urgamle erkjennelsen om at der man står sammen og løfter i flokk er det nesten ingen grenser for hva man kan klare.

Det som nå skjer fordi vi holdt fast på de høye mål, er at det reises en barneby i Ngabu i Malawi. Malawi er et bakvendtland i forhold til Norge. Alt det vi har i Norge og som vi i betydelig grad tar for gitt, har de ikke i Malawi. At mange hundre barn gjennom årene kommer til å få en trygg og god oppvekst må glede oss langt mer enn Henrik Wergeland gledet seg over at det norske flagg ble rent i 1837. Vi kan glede oss over at Odd Fellow Ordenen beviser at den lever som den lærer og at «ord ikke er nok».

- Det andre er hva Olav H. Hauge sier i det utrolig meningsfullt diktet: «Gjer ein annen mann ei beine». Dette korte diktet forteller om to menn, den ene en vandrør og den andre en fergemann. Vandrøren trenger skyss over vannet, og det vil han gjerne betale for. Ja, han rettelig insisterer på å få betale. Men det får han ikke anledning til, og han klager over at han ikke får gitt fergemannen noe oppgjør fordi han tror at de ikke vil møtes igjen. Men fergemannen – her benevnt Osamannen - vil ikke han noen betaling for skyssen. Da svarer fergemannen:

«So gjer ein annen mann ei beine då, sa Osamannen og skauv ifrå».

«Ei beine» betyr i denne sammenheng å gjøre noe godt til gjengjeld for noe godt man har mottatt.

Så langt jeg kan forstå Olav H Hauge, vil han fortelle oss at alle som mottar noe godt egentlig bør gi noe godt tilbake. Og kan vi ikke gi det tilbake direkte til giveren, kan vi gi det til noen annen som trenger det mer.

Vi har alle vunnet millliongevinsten ved å være født og oppvokst i Norge, dette rike og forholdsvis fredelige landet vårt. Hver og en av oss har større grunn enn mange andre til «å gjere ein annen mann ei beine». Sagt på en annen måte er det ikke mer enn rett og riktig at vi gir denne gaven til fattige, syke og lidende barn i Malawi. Disse barna har nettopp ikke vunnet den milliongevinsten som vi har vunnet. Snarere tvert imot. Vi kommer aldri til å komme lenger enn at vi gir av vår overflod.

- Det tredje sitatet er hentet fra Johan Ludvig Runebergs rystende dikt «Bonden Paavo» om fattigdom og altruistisk tenkemåte. Diktet forteller om bonden Paavo og hans hustru som år etter år sår rug, men opplever at naturkatastrofene med regn, jordras, hagel og frost ødela både åker og avling. Men Paavo gir ikke opp. Han dyrker jorden, grøver dypere og flere diker og blander den harske bark i brødet.

Hans kone er den som fortviler, men Paavo selv tror at alt skal bli bedre, for «Herren prövar blott, han ej förskjuter.».

Og endelig et år lykkes det.

Solen stråler, veksten er god og høsten kommer og de får fullgod avling. Paavos kone jubler og trekker den slutning at nå kan de leve Herrens glade dager, og ikke minst slutte å blande bark i brødet. Det er svært tydelig at barkebrød er noe hun synes er en stor, personlig belastning.

Nå skal de endelig bake, lukte og spise deilig, nybakt rugbrød!

Men Paavo ser det annerledes.

Han forteller konen at de kan ikke starte sitt vellevnet riktig ennå for livet dreier seg ikke bare om dem, men også om naboen. Derfor må hun fortsatt «banda hälften bark i brødet» for det er ennå noen som lider og har det vondt.

Diktets siste setning står der som en dirrende formaning for oss alle. Det er en voldsom moralsk styrke i utsagnet nå den sultne og slitne Paavo sier til sin kone:

«Blanda du til hälften bark i brødet, ty forfrusen er vår grannes åker.»

Bedre og mer tydelig kan ikke en altruistisk livsholdning formuleres.

Så blir det da for oss å reflektere over disse innspillene og dikternes innsikt og livsvisdom. Det er slikt som kan gjøre livet lettere for andre.

Så gjer gjerne ein annen mann ei beine då.

ODD FELLOW ORDENEN I NORGE:

DEN NORSKE STORLOGE:

Stor Sire Morten Buan
storsire@oddfellow.no
Søster Deputert Stor Sire Tove Aalborg
strdepss@oddfellow.no
Bror Deputert Stor Sire Per-Arne Vidnes
brdepss@oddfellow.no
Søster Stor Sekretær Svanhild Sandem
strstorsekr@oddfellow.no
Bror Stor Sekretær Steinar Jansen
brstorsekr@oddfellow.no
Søster Stor Skattmester Svanhild Ljosland
strstorskm@oddfellow.no
Bror Stor Skattmester Thor Gunnar Eliassen
brstorskm@oddfellow.no

KANSELLIET:

Kansellisekretær Helle Aandahl
Sekretær Torill Evjen Solli
Kansellimedarbeider Kjell Bakken
Sentralbord: 22 83 92 40
Odd Fellow Utstyr: 22 83 92 50
Epost: odd.fellow@oddfellow.no

DISTRIKTSLEDELSE REBEKKA DISTRIKTSRÅD:

Distrikt 1 Oslo, Akershus og Kongsvinger

DSS Elna Kjær Meyer
Mobil tlf 918 41 936

Distrikt 2 Sør-Rogaland

DSS Sissel Idland
Tlf 51 61 83 25

Distrikt 3 Bergen, Hordaland, Sogn og Fjordane

DSS Grethe Evelyn Isdahl
Mobil tlf 918 95 605

Distrikt 4 Sunnmøre

DSS Tone Kvammen
Mobil tlf 918 52 582

Distrikt 5 Telemark

DSS Britt Haagensen
Mobil tlf 977 34 139

Distrikt 6 Trøndelag

DSS Gerd Johanne Strømmen
Mobil tlf 976 66 388

Distrikt 7 Østfold

DSS Kari Lea
Mobil tlf 934 81 016

Distrikt 8 Vestfold

DSS Ingebjørg Nesje Jonassen
Mobil tlf 477 53 317

Distrikt 9 Haalogaland

DSS Vivi Skyrud Uhre
Mobil tlf 957 49 202

Distrikt 10 Hedmark og Oppland

(unntatt Kongsvinger)

DSS Lisbeth Kristin Wictorsen
Mobil tlf 930 53 296

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)

DSS Sylvi Tollefsen
Mobil tlf 907 78 119

Distrikt 12 Finnmark

DSS Ann-Mari Pettersen
Mobil tlf 917 96 657

Distrikt 13 Salten

DSS Lillian Holstad
Mobil tlf 480 06 015

Distrikt 14 Vest-Agder

DSS Selle Marie Horntvedt
Mobil tlf 915 52 780

Distrikt 15 Buskerud og Asker

DSS Asgerd Winge
Mobil tlf 975 26 995

Distrikt 17 Nord-Trøndelag

DSS Inger Mari Fossum
Mobil tlf 911 46 497

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal

DSS Anne Grete Laugtug
Mobil tlf 478 32 407

Distrikt 19 Nord-Rogaland

DSS Margarethe Langfeldt
Mobil tlf 416 04 586

Distrikt 20 Helgeland

DSS Helga Vargdal
Mobil tlf 415 52 710

Distrikt 21 Oslo og omegn

DSS Karin Lilleskare
Mobil tlf 900 60 578

Distrikt 22 Aust-Agder

DSS Ingeborg Baust
Mobil tlf 924 21 803

Distrikt 23 Smaalenene

DSS Unni Beate Bergsland
Mobil tlf 995 76 078

Distrikt 24 Lofoten og Vesterålen

DSS Helene Holmøy
Tlf 76 12 22 83

DISTRIKTSLEDELSE ODD FELLOW DISTRIKTSRÅD:

Distrikt 1 Oslo, Akershus og Kongsvinger

DSS Per Arild Nesje
Mobil tlf 907 93 052

Distrikt 2 Sør-Rogaland

DSS Trygve Nils Vabekk Hjelle
Mobil tlf 908 99 399

Distrikt 3 Bergen, Hordaland, Sogn og Fjordane

DSS Hans Johan Landås
Mobil tlf 928 01 820

Distrikt 4 Sunnmøre

DSS Olav Hilmar Aass
Mobil tlf 905 14 928

Distrikt 5 Telemark

DSS Jan Strøm
Mobil tlf 911 42 910

Distrikt 6 Trøndelag

DSS Terje Selbo
Mobil tlf 924 03 361

Distrikt 7 Østfold

DSS Gunnar Gjølstad
Mobil tlf 952 82 259

Distrikt 8 Vestfold

DSS Dag Virik
Mobil tlf 995 70 702

Distrikt 9 Haalogaland

DSS Steinar Forsaa
Mobil tlf 411 03 188

Distrikt 10 Hedmark og Oppland

(unntatt Kongsvinger)

DSS Kolbjørn Hellum
Mobil tlf 901 29 211

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)

DSS Svein Roar Simonsen
Mobil tlf 934 80 869

Distrikt 12 Finnmark

DSS Fred Davidsen
Mobil tlf 950 34 442

Distrikt 13 Salten

DSS Torbjørn Strand
Mobil tlf 906 66 195

Distrikt 14 Vest-Agder

DSS Hans Balchen
Mobil tlf 901 55 044

Distrikt 15 Buskerud og Asker

DSS Einar Kåre Longva
Mobil tlf 924 97 656

Distrikt 16 Sogn og Fjordane

DSS Leif Arne Midtbø
Mobil tlf 412 65 449

Distrikt 17 Nord-Trøndelag

DSS Odd Gunnar Nygård
Mobil tlf 909 17 887

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal

DSS Arne Dagfinn Reistadbakk
Mobil tlf 934 03 179

Distrikt 19 Nord-Rogaland

DSS Arild Sirevaag
Mobil tlf 977 22 254

Distrikt 20 Helgeland

DSS Jan Olav Mellingen

Mobil tlf 996 96 851

Distrikt 21 Oslo og omegn

DSS Morten Hallvard Søraa
Mobil tlf 906 66 469

Distrikt 22 Aust-Agder

DSS Tom Benkestok Schulz
Mobil tlf 916 25 964

Distrikt 23 Smaalenene

DSS Rolf Berg Nilsen
Mobil tlf 900 66 907

INTERNETT:

www.oddfellow.no

WEBMASTER:

Kjell Bakken Mob.: 905 88 196
webmaster@oddfellow.no

Odd Fellow Museum og Bibliotek:

Omvising i Museet eller et besøk i Biblioteket avtales med Stor Arkivar Knut Aslak Wickmann. Mobil: 911 53 714 eller storarkivar@oddfellow.no

NETTAVISEN:

Redaktør:

Erling Nordsjø Mob: 902 05 998
nettavisredaksjonen@oddfellow.no

UTENLANDSKE ODD FELLOW ADRESSER:

Odd Fellow Gruppen på Costa Blanca

Telefon: 00 34 96 68 64 782

Odd Fellow Gruppen på Torreviaja

Telefon: 00 34 96 57 10 125

Odd Fellow Gruppen på Gran Canaria

Telefon: 00 34 92 87 25 008

Broderloge Costa del Sol nr. 1

Telefon: 00 34 95 23 81 718

REDAKSJONEN
Redaktør:
Kjell-Henrik Hendrichs
 hendrichs@asker.online.no
 Mob.: 900 34 882

Layout/Foto/Prepress:
Jon Esben Johnsen
 j-esjohn@online.no
 Mob.: 948 71 810

Redaksjonssekretær:
Knut Aslak Wickmann
 wickmann@getmail.no
 Mob.: 911 53 714

Annonser og andre henvendelser:
Torill Evjen Solli
 torill.solli@oddfellow.no
 Tlf.: 22 83 92 40

Opplag:
 21 200

Trykk:
 UnitedPress Poligrafija corporation
 Latvia

www.oddfellow.no

B-BLAD

RETURADRESSE:
DE TRE KJEDELEDD
STORTINGSGATEN 28
0161 OSLO

Ettersendes ikke ved varig
adresseendring, men sendes
tilbake til senderen med opp-
lysninger om den nye adressen.

ARISTOTELES – ET MULTIGENI

Aristoteles (384–322 f. Kr.) ble født i havnebyen Stageira i Makedonia. I 17-årsalderen ble han elev hos den berømte Platon i hans Akademi i Athen. Der ble han elev i tyve år inntil Platon døde. Han har nok vært en usedvanlig elev, men ble aldri noen kopi av sin læremester. Heller ikke Platon ble noen kopi av Sokrates. Dette triumviratet – Sokrates, Platon og Aristoteles – regnes som de tre største filosofier den vestlige tenkning har fostret. Alle tre danner selve grunnplanken for vår virkelighets- og kunnskapsforståelse.

DET VOLDSSOMME SPENN

Aristoteles beskjeftiget seg med mye mer enn sine forgjengere. Han har gjort bane-

brytende arbeider innenfor områder som biologi, filosofi, logikk, statsvitenskap, etikk og retorikk for å nevne noe.

Aristoteles er den første egentlige biolog vi kjenner. Han studerte dyre- og plantelivet og gav beskrivelser og forklaringer som viser en forskningsevne som er fremragende. Vi overraskes over en del av hans konklusjoner. Men det skyldes at vi ser på dem med mer enn to tusen års forskningserfaring bak oss.

Som filosof trekker Aristoteles andre konklusjoner om ontologien enn sin læremester Platon. Platon så for seg en todeling av virkeligheten med en idealenes verden og en realitetenes verden. Denne todelingen så ikke Aristoteles. Han så derimot at alt som var skapt strebet etter å virkeliggjøres som artsbestemmelse. Det er noe annet enn å

bli noe som ligner et abstrakt ideal. Dette kalles en teleologisk tenkemåte.

Den aristoteliske logikk kan ikke overvurderes. Den har skolert hele Europa til rasjonell og systematisk tenkning i mer enn to tusen år. Å være logisk er et honnørord. Logikken og rasjonaliteten inngår i hele den vestlige verdiverden med klare konsekvenser for begreper som demokrati og rettssikkerhet.

Da Aristoteles ville få klarhet i forskjellige politiske styreformers for å finne ut hvilken som var den beste, sendte han sine studenter ut til 158 forskjellige steder for å gjøre sine undersøkelser. Deretter skrev han sine betraktninger om statsformer. Dette er i grunnen typisk for Aristoteles. Han bygger sine antakelser på fakta og observasjoner.

I etikken gjør også Aristoteles et banebrytende arbeid. Hans etikk er bygget på fornuft og begrensninger. Hans konklusjoner er rasjonelle og erfaringsbasert. Målet med etikken er å leve det gode liv. Det gode liv kan kort beskrives som et liv i harmoni med naturen og i en balansert adferd preget av å vise måtehold.

I faget retorikk skrev Aristoteles en stor bok. Retorikken har som mål å fremme kommunikasjon og nå frem til tilhøreren med et budskap. Boken er altså en lærebok i kommunikasjon. Begrepene og tenkemåten er like gangbare i dag som da boken ble skrevet.

DEN STORE LÆRER

Aristoteles hadde en stor lærer i Platon. Selv ble Aristoteles enda mer berømt og tidløs enn sin elev gjennom flere år, Aleksander den Store, som skapte det hellenistiske verdensriket. Aleksander skapte den første verdenskultur. Men Aristoteles skapte et kunnskapsimperium som neppe har sin like i verdenshistorien.

Vi er alle elever av Aristoteles. Vi bruker daglige hans kunnskaper. Uansett hva vi driver med, står vi på hans skuldre. Han har gitt impulser til grunnlaget av det meste av det vi foretar oss. Og hans aktualitet synes ikke å avta etter mer enn to tusen år.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs